

RANTASALMEN KUNTA

Talousarvio 2025

Taloussuunnitelma 2025–2027

Kunnanhallitus 9.12.2024 § 371

Yhteistyötoimikunta 11.12.2024 § 58

Kunnanvaltuusto 16.12.2024 § 117

Sisällysluettelo

JOHDANTO	3
KÄYTTÖTALOUSOSA	21
SITOVUUSTASOT 2025	22
110 VAALITOIMINTA.....	23
120 TARKASTUSTOIMINTA.....	24
130 HALLINNON TOIMIALA.....	26
300 HYVINVOINNIN JA SIVISTYKSEN TOIMIALA.....	46
400 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA	70
100 VESI- JA VIEMÄRILAITOS.....	81
TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUSOSA.....	85
INVESTOINTIOSA.....	87
TALOUSARVION TUOSLASKELMAOSA.....	90
TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA	92
KUNNAN KOKONAISTULOT JA –MENOT	95
TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN.....	97
YHTEENVETOLASKELMA	97
TALOUSARVION TUNNUSLUVUT JA	99
LASKENTAPERUSTEET	99
LIITTEET.....	102

Liite nro 1: Verotulojen kehitys, kiinteistöverot, käyttömenojen kehitys, talousarviolainat (kunta + vesihuolto), tilapäisluoton nostovaltuutus

Liite nro 2: Luottamushenkilöiden palkkioperusteet

Liite nro 3: Rantasalmen kunnan vakituinen henkilöstö

Liite nro 4: Rantasalmen kuntastrategia (valtuustokausi 2021–2025)

JOHDANTO

YLEINEN KUNTATALOUDEN TILANNE SUOMESSA 2025-2027

Kuntatalouden tilannekuva

Kuntatalouden tilanne vuonna 2025 heijastelee viime vuosien kehitystä, jossa kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos on säilynyt hyvällä tasolla mutta on altis merkittävälle vaihtelulle. Vuoden 2025 näkymiä määrittävät muun muassa työllisyyden kehittyminen, verotulojen kasvu sekä valtionosuuksien uudistukset. Verotulojen kehitys nojaa talouden kasvunäkymiin, joiden odotetaan vahvistuvan vuoden 2025 aikana.

Vuoteen 2025 mennessä kuntien perinteinen rooli palveluntuottajana on muuttunut merkittävästi sote- ja TE-uudistusten seurauksena. Erityisesti kunnille siirtyvät työvoima- ja elinkeinopalvelut kasvattavat kuntien tehtäväkenttää ja toimintamenoja lähes miljardilla eurolla. Uudistus tuo mukanaan myös valtionosuuksien kasvun, mutta samalla henkilöstökustannukset ja palveluiden järjestämisen kompleksisuus lisäävät paineita kuntien talouteen.

Kuntatalouden vuosikate vuonna 2025 kattaa edelleen poistot, mutta nettoinvestointeihin se ei riitä. Kuntien investointitarpeet pysyvät korkeina, erityisesti vanhenevan rakennuskannan ja muuttoliikkeen vuoksi. Tämä näkyy erityisesti kuntakonsernien lainakannan kasvuna, jonka arvioidaan nousevan vuoteen 2027 mennessä 24,2 miljardiin euroon. Kuntatalouden eriytyminen suurten kaupunkien ja pienten kuntien välillä syvenee edelleen, mikä näkyy erityisesti verotulopohjan heikkoutena pienemmissä kunnissa.

Hallitusohjelman kuntatalouden linjaukset

Pääministeri Orpon hallitus tavoittelee kuntatalouden tasapainoa vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntien rahoitusaseman vahvistamista, sillä ennusteiden mukaan kuntien rahoitusasema suhteessa BKT:hen on vuonna 2027 edelleen -0,4 %. Hallitus sitoutuu korvaamaan kunnille uudet tehtävät täysimääräisesti ja keventämään kuntien normitusta. Vuoden 2025 aikana hallitus jatkaa kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistusta, joka huomioi sote- ja TE-uudistusten vaikutukset. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2026 alussa.

Vuonna 2025 käynnissä oleva kiinteistöverouudistus etenee, ja kuntien kiinteistöverotuottojen odotetaan kasvavan. Myös julkisen sektorin tilaohjelma jatkuu, mikä tähtää valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden tilakustannusten tehokkuuden parantamiseen.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Vuonna 2025 valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen ovat kaksijakoisia. Toisaalta valtionosuudet kasvavat työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtymisen myötä, mutta toisaalta peruspalveluiden valtionosuuksien pysyvä vähennys sote-uudistuksen seurauksena jatkuu. Näiden vaikutusten arvioidaan kompensoivan toisiaan osittain.

Valtionapuja kuntatalouteen on varattu noin 5,7 miljardia euroa vuonna 2025, mutta kuntatalouden kokonaiskuva pysyy haasteellisena. Kiinteistöverotuottojen kasvun arvioidaan tuovan kunnille lisäresursseja, mutta se ei riitä kompensoimaan kasvavia henkilöstö- ja toimintamenoja. Vuonna 2025 kuntien talouden tilannetta parantavat työllisyyden nousu ja talouskasvun vahvistuminen.

Kuntatalouden kehitysarvio

Vuonna 2025 talouden kasvun ennustetaan olevan 1,8 %, ja työllisyyden kohentuminen tuo lisäverotuloja kunnille. Samalla kuitenkin henkilöstökustannukset kasvavat merkittävästi, osittain kunta-alalle sovittujen palkkausjärjestelmien kehittämisen seurauksena. Kuntien rahoituksen ja toimintamenojen epätasapaino jatkuu, mikä tarkoittaa kunnille sopeutuspainetta erityisesti investointien rahoituksessa.

Kuntien toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee edelleen vuonna 2025, mutta lasku on

maltillista. Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu kuitenkin nousupaineita, erityisesti pienemmissä kunnissa, joiden veropohja on heikentynyt. Tämä yhdistettynä kasvaviin velkakustannuksiin voi johtaa pienemmissä kunnissa merkittäviin tasapainottamistoimiin.

Rahoitusperiaatteen toteutuminen ja tulevaisuuden näkymät

Kuntatalouden näkymät vuodelle 2025 ovat vaihtelevat. Talouden kasvun odotetaan tukevan kuntataloutta, mutta samanaikaisesti kasvavat investointitarpeet ja henkilöstökulut luovat lisähaasteita. Kuntien sopeutuminen uusiin tehtäviin, erityisesti TE-palveluihin, edellyttää resursoinnin huolellista arviointia. Kuntatalouden näkymät ovat erityisen epävarmat pienemmissä kuntakokoryhmissä, joissa veropohjan heikkous ja muuttotappio vaikeuttavat rahoituksellista tasapainoa. Toimenpiteet kuntatalouden tasapainottamiseksi jatkuvat, mutta onnistuminen riippuu pitkälti kuntien kyvystä mukautua muuttuvaan toimintaympäristöön.

Lähteet:

Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma ja julkisen talouden suunnitelma vuosille 2024–2027.

Kuntaliitto: Kuntatalouden tilannearviot ja sote- ja TE-uudistusten vaikutusten analyysit.

Pääministeri Orpon hallitusohjelma 2023: Kuntatalouden linjaukset, kiinteistöverouudistus ja valtiosuusjärjestelmän uudistus.

Tilastokeskus ja Suomen Pankki: Talousennusteet ja rahoituskehitys.

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Nykyisen hallituksen aikana maan taloustilanne on kiristynyt merkittävästi. Hallitusohjelman säästötavoitteet vuodelle 2023 olivat 6 miljardin euron luokkaa ja säästötavoite on kiristetty entisestään. Suoraan kuntiin vaikuttava leikkaus on valtionosuuden leikkaamisella 126 miljoonalla eurolla. Myös monilla muilla hallituksen tekemillä leikkauksilla on välillisiä vaikutuksia kunnan toimintaan.

Lähtökohdat talousarvion 2025 laadinnalle ovat olleet haastavat. Erityisen haastavaksi talousarvion laadinnan ovat tehneet TE-palveluiden siirtäminen kunnille sekä koulukuljetuskustannukset merkittävä nousu. Kunnanhallitus asetti 14.10.2024 raamitalousarvion, jonka tavoite oli lähellä nollatulosta. Menojen merkittävä kasvaminen sekä tulojen vähentyminen suhteessa kasvaneisiin menoihin aiheutti kaikille hallintokunnille merkittäviä säästöpaineita. Kunnanhallitus käynnisti myös yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena oli saavuttaa 200 000–270 000 euron säästöt.

Säästötavoitteet kohdentuivat:

- Kirjaston ja kansalaisopiston toiminnan laajuuden tarkastelu
- Siivous- ja puhtauspalvelujen, kiinteistönhoidon ja kuntatekniikan palveluostojen tarkastelu
- Henkilöstöjärjestelyt eri toiminnoissa; esimerkiksi jakotuntien vähentäminen, määräaikaisten työsuhteiden päätyminen ja toimintojen tehostaminen tätä kautta
- Kiinteistöomaisuuden hallinta: Kiinteistöjen myynti ja käyttökustannusten vähentäminen. Sähkökulutuksen optimointi ja energiakustannusten vähentäminen
- Avustusten karsinta: Eri avustusten määrän vähentäminen
- Kiinteistöveron korotus: Verotulojen kasvattaminen kiinteistöveron eri komponenttien korotuksilla
- Tukipalveluhankintojen uudelleen tarkastelu; esimerkiksi ICT-tukipalvelut ja taloushallinnon tukipalvelujen järjestäminen
- ICT-laitteistohankintojen ja hankintojen järkevöittäminen: hankintojen tarkastelu ja kustannusten vähentäminen
- Metsäomaisuuden hyödyntäminen: Tulojen lisääminen metsän myynnillä
- Kiinteän omaisuuden realisointi

Kuntalaisille järjestettiin 12.11.2024 tilaisuus, jossa he saivat kommentoida esitettyjä säästökohteita. Tilaisuudessa saatiin arvokasta palautetta, jota on osittain pystytty ottamaan huomioon talousarvion laadinnasta.

Talousarvion laadinnassa on pyritty ottamaan huomioon kuntastrategian visiot vuodelle 2030, jotka ovat:

- Turvallinen arki itsenäisellä Rantasalmella
- Monipaikkaisuuden mahdollistava digitaalinen ja viihtyisä ympäristö
- Elävä kunta houkuttelee asukkaita, vierailijoita ja kaupallisia palveluja
- Luonnonvara-alalla on mahdollisuuksia ennakkoluulottomalle yritystoiminnalle
- Uusiutuva energiatuotanto merkittävässä roolissa
- Kehittyvät teollisuus- ja matkailuelinkeinot ovat merkittäviä työllistäjiä kuten Järvisydän, PEL-Tuote Oy yms.
- Määrällisen kasvun tavoittelu on käännetty laadullisen kehityksen suuntaan

- Monipuoliset ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet
- Yhteistyötä on vahvistettu sidosryhmien kanssa
- Yhteisöllisyys, nopea reagointi ja osallistaminen on edelleen hyvällä ja korkealla tasolla.

Vaikka säästötoimet ovat mittavia, on visioiden saavuttaminen edelleen mahdollista. Talouden tasapainottaminen mahdollistaa turvallista arkea itsenäisellä Rantasalmella. Säästötoimenpiteistä huolimatta Rantasalmi säilyy elävänä kunta, joka houkuttelee asukkaita, vierailijoita ja kaupallisia palveluja. Palvelujen taso Rantasalmella säilyy edelleen korkeana. Harrastemahdollisuudet säilyvät edelleen ympärivuotisina, vaikka kaikkia liikuntapaikkoja ei pystytä hoitamaan nykyisellä tasolla.

Syksyn 2024 aikana olen vieraillut useissa Rantasalmen suurimmista yrityksistä. Vierailujen teemana on ollut selvittää yritysten kasvutavoitteita ja investointisuunnitelmia tuleville vuosille. Yritysten kasvupotentiaali ja usko tulevaisuuden kasvuun luo todella positiivisen kuvan kasvu- ja kehittymismahdollisuuksista ja tulevaisuuden elinvoimasta.

Rantasalmella 9.12.2024

Kunnanjohtaja

Rainer Leskinen

RANTASALMEN KUNNAN TALOUSNÄKYMÄT

Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2027 pohjautuu voimassa olevaan lainsäädäntöön. Talousarvion 2025 lähtökohta on tasapainossa oleva talous. Tilinpäätöksen 2020 jälkeen on muodostunut kumulatiivista ylijäämää vuoden 2023 loppuun noin 3,41 M€. Vuoden 2023 tilinpäätös yli ylijäämäinen 138.316 €.

Lähihistoriassa Rantasalmen kuntakonsernin heikko talous oli vienyt kunnan erittäin lähelle kriisikuntaa vuonna 2018. Tasapainottamisohjelmalla haettiin tasapainoa tuloja kasvattamalla sekä menoja leikkaamalla.

Rantasalmen kunnan ja kuntakonsernin velkamäärä on säilynyt kohtuullisella tasolla. Lainojen korkotaso on ollut vuotta 2024 edeltävinä vuosina verrattain alhainen. Vuoden 2024 korkojen nousu vaikuttaisi kuitenkin pysähtyneen ja näköpiirissä olisi hienoista yleistä korkotason laskua vuonna 2025.

Vuoden 2025 investointien kokonaiskustannukset ovat noin 2,11 miljoonaa euroa, ja ne rahoitetaan pääosin pitkäaikaisella lainalla. Kunnan osuus investoinneista keskittyy rakennusten ja kiinteistöjen ylläpitoon, kuten Mäntylän ja terveyskeskuksen korjauksiin sekä koulukeskuksen rakenteiden kunnostamiseen. Liikenteen ja infrastruktuurin parantaminen on toinen keskeinen alue, johon sisältyy esimerkiksi katuvalaistuksen kehittämistä. Digitalisaation ja hallinnon tehostamiseen panostetaan, erityisesti taloushallinnon järjestelyjen ja sähköisen arkiston kehittämisen kautta. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut saavat tukea oppimisympäristöjen ja liikuntatoiminnan investoinneilla. Vesi- ja viemärilaitos keskittyy verkostojen saneeraukseen, kuten Mustalahti-Porosalmi viemäriin pumppaamoiden parantamiseen ja jätevedenkäsittelyn kapasiteetin kehittämiseen, mikä tukee ympäristöystävällisyyttä ja kustannustehokkuutta. Investoinnit rakennuttaminen toteutetaan joko lainarahalla tai muilla rahoitusjärjestelyillä.

Tuloveroprosentti on vuonna 2025 pysyy edellisen vuoden ja kunnan tuloveroprosentti oli 9,4 %. Vuoden 2025 tuloveroprosentti on 9,4 %, kun tuloveroprosentti tuli jälleen määrätä kymmenyksisan tarkkuudella. Kiinteistöveroprosentteja korotettiin, siten että kiinteistöveron odotetaan tuovat noin 61 tuhatta enemmän verotuloa kuin aikaisempina vuosina.

Valtionosuus hieman nousi vuoden 2024 tasosta vuodelle 2025, vaikkakin kunnan tehtäviä lisättiin erityisesti työvoimapalveluiden siirrolla kunnille. Vuosien 2024–2026 valtionosuuksien määrää leikkaa takautuvasti hyvinvointialueudistuksesta johtuva kuntien sote-menojen tasaus vuodelta 2022. Valtionosuudet hieman kohoavat vuoden 2024 tasosta (n. 2,5 M€) vuosille 2025 ja 2026 (n. 2,9 M€), mutta ne sisältävät TE-uudistuksen kompensaaation ja tästä johtuen nykyisten palvelujen rahoitusosuus tosiasiallisesti pienenee tulevina vuosina. Muiden myyntitulojen osalta talouden suunnitteluun tuo omat haasteensa aikaisempina vuosina päättyneet ympäristötoimen ja rakennusvalvonnan yhteistyösopimus.

Haasteita kuntatalouteen Rantasalmella tuovat kiinteistöjen korjausvelka, kiinteistöjen arvostukset kirjanpidossa sekä kuntakonsernissa olevien yhtiöiden toiminnallinen ja taloudellinen toiminta. Talouden kehityksen heikkoa ennustettavuutta lisää vuonna 2025 TE-palvelujen ja vastuun työllisyystoimista siirtyessä kunnalle sekä vielä epäselvät sote-kiinteistöjen tulevaisuuden ratkaisut. Vuotta 2025 ohjaa sekä talouden että toiminnan näkökulmasta kunnan palvelujen vaikuttava ja kustannustehokas järjestäminen sekä varautumiseen tulevina vuosina toiminnan järjestämisen muutoksiin ja omaisuusjärjestelyihin.

Kuntastrategian mukaisesti perustehtävä on määritelty:

- Rantasalmen kunta tähtää kaikessa toiminnassaan kuntalaisten hyvinvoinnin ja alueen elinvoiman edistämiseen tarjoamalla itse ja yhdessä kumppanien kanssa sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla tuotettuja palveluita sekä tarjoamalla mahdollisuuden kuntalaisille osallistua ja vaikuttaa.
- Kuluvalla valtuustokaudella korostuu kunnan rooli elinvoiman, palveluiden, sivistyksen ja kulttuurin vahvistajana sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä.
- Johtamisessa painottuu konsernijohtaminen ja verkostoissa vaikuttaminen.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäminen on Etelä-Savon hyvinvointialueelle.

VEROTULOT

Vuoden 2024 tuloveroprosentti oli 9,4 %. Rantasalmen kunnanvaltuusto määräsi vuoden 2025 tuloveroprosentiksi 9,4 % (Kunnanvaltuusto 4.11.2024 § 90).

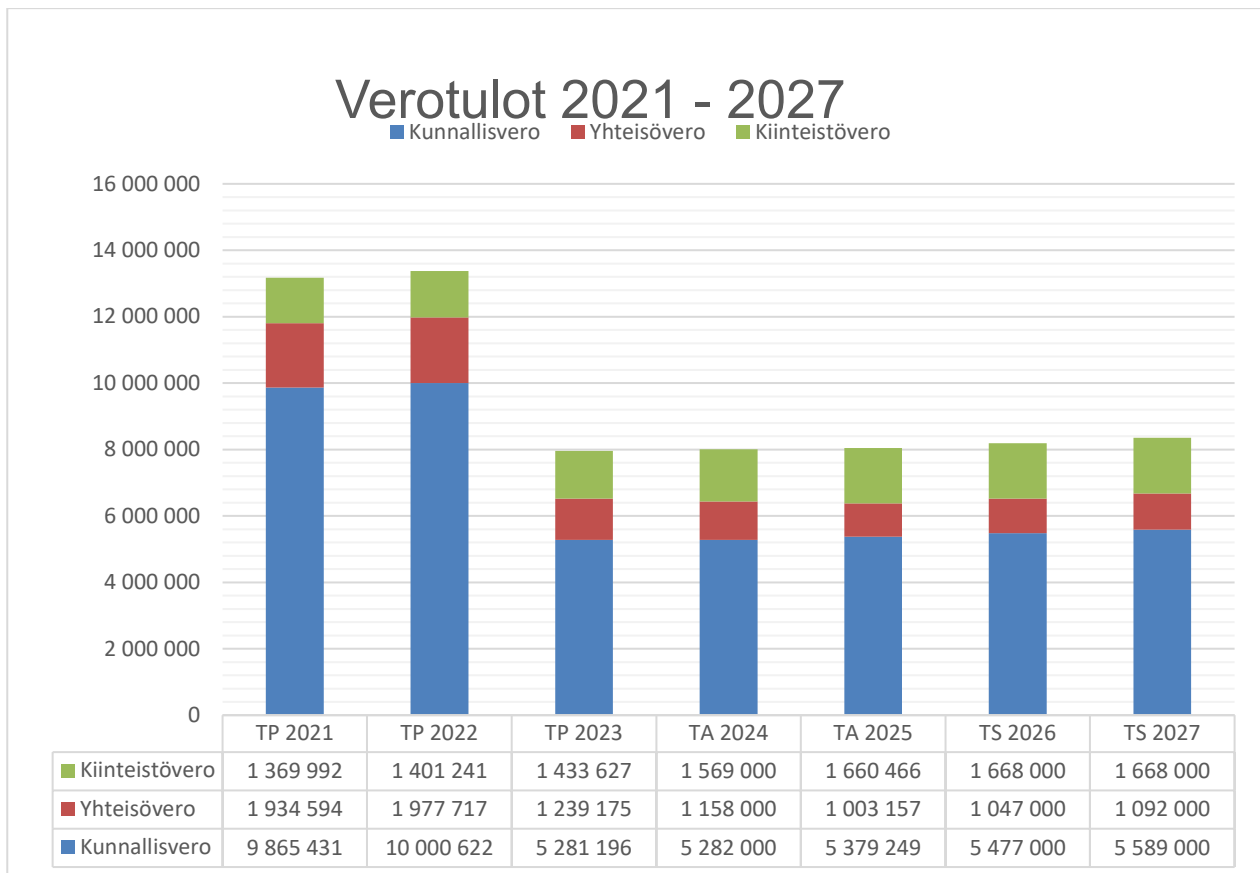
Vuoden 2025 kiinteistöveroprosentit säilyivät edellisen vuoden tasolla (Kunnanvaltuusto 4.11.2024 § 91):

- yleinen kiinteistövero	1,13 %
- vakituiset asuinrakennukset	0,53 %
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset	1,15 %
- rakentamaton rakennuspaikka	2,00 %
- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
- voimalaitokset	3,00 %
- yleinen maapohjan kiinteistövero	1,33 %

Yhteisöverotuoton arvioidaan vuonna 2025 hieman laskevan vuoden 2024 tasolta. Yhteisöveron määrityksessä metsäerän laskennan perusteena käytetään entisten metsäkeskusalueitten mukaan laskettuja bruttokantorahatuloja, jotka jaetaan kunnittain kunkin kunnan alueella olevien metsämaapinta-alojen suhteessa.

Verojen tasausten jälkeen vuonna 2025 Rantasalmen kunnan kokonaisverotulojen arvioidaan olevan noin 8 miljoonaa €. Taloussuunnitelma vuosina 2026 ja 2027 verotulojen ennustetaan olevan, hieman 2025 tasoa korkeampi, noin 8 miljoonaa € (lähde: Kuntaliiton veroennuste 9/2024).

Yksityiskohtaisempi veroprosenttien ja verotulojen kehitys vuosina 2012–2027 on talousarviokirjan liitetiedoissa.

VALTIONOSUUEDET

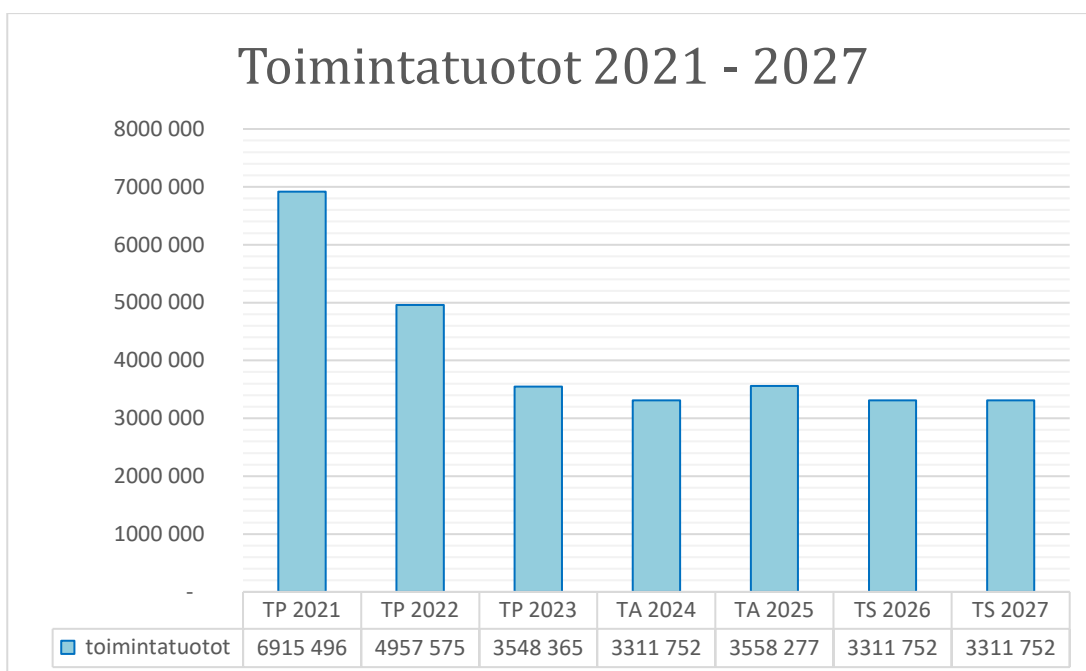
Ennusteen mukaan Rantasalmen kunnan vuoden 2025 valtionosuudet olisivat yhteensä **2,88 M€**. Taloussuunnitelma vuosina 2026 ja 2027 valtionosuuksien ennustetaan nousevan noin 100–200 tuhannella €:lla 2025 tasosta. Tarkkojen ennakkolaskelmien tai arvioiden tekeminen tässä vaiheessa on mahdotonta, johtuen valtionosuusjärjestelmän muutoksista. Käsitys tarkentuu sitä mukaan, kun tiedot valtionosuusjärjestelmämuutoksesta varmistuu ja verotulojen kehityksestä tarkentuu. Valtionosuusuudistuksen epävarmuus luo epäjatkuvuutta talouden ennustamiseen.

Yksityiskohtaisempi valtionosuuksien kehitys vuosina 2014–2028 on talousarviokirjan liitetiedoissa.

TALOUSLUKUJA (Rantasalmen kunta, ulkoinen)

Rantasalmen kunnan sekä vesi- ja viemärlaitoksen yhteenlasketut vuoden 2025 ulkoiset tuotot ovat yhteensä noin 3,56 M€.

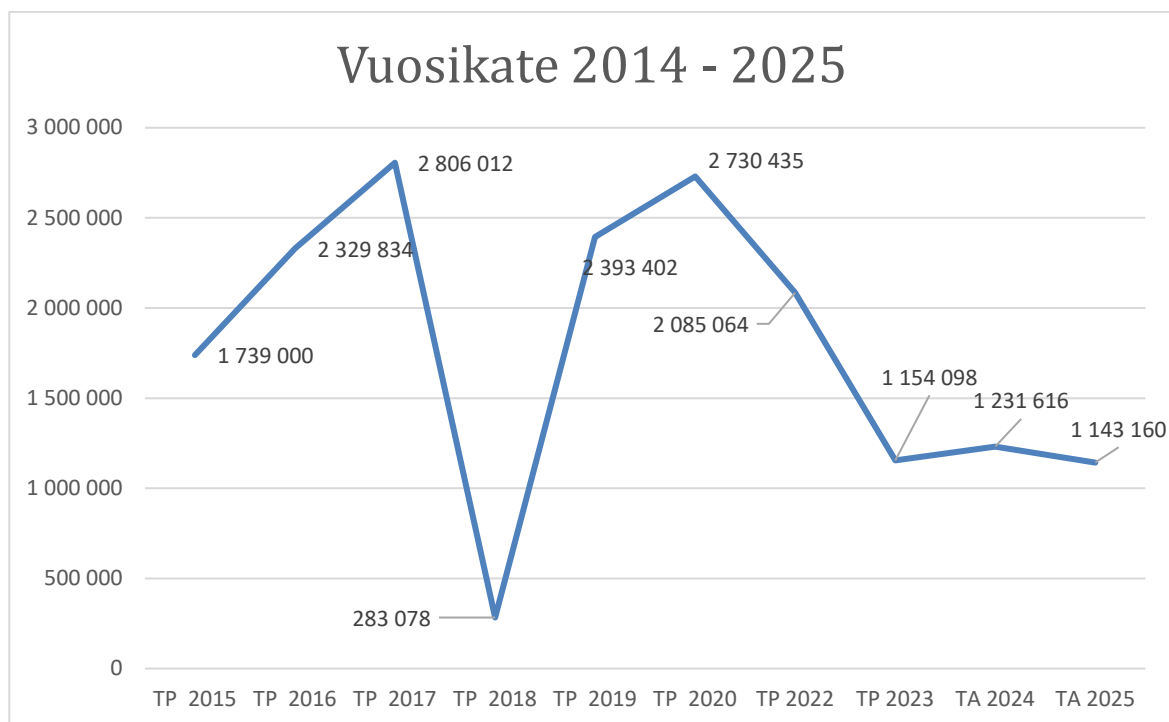

Rantasalmen kunnan sekä vesi- ja viemärlaitoksen yhteenlasketut vuoden 2025 **ulkoiset** toimintakulut ovat yhteensä n. 13,49 M€.

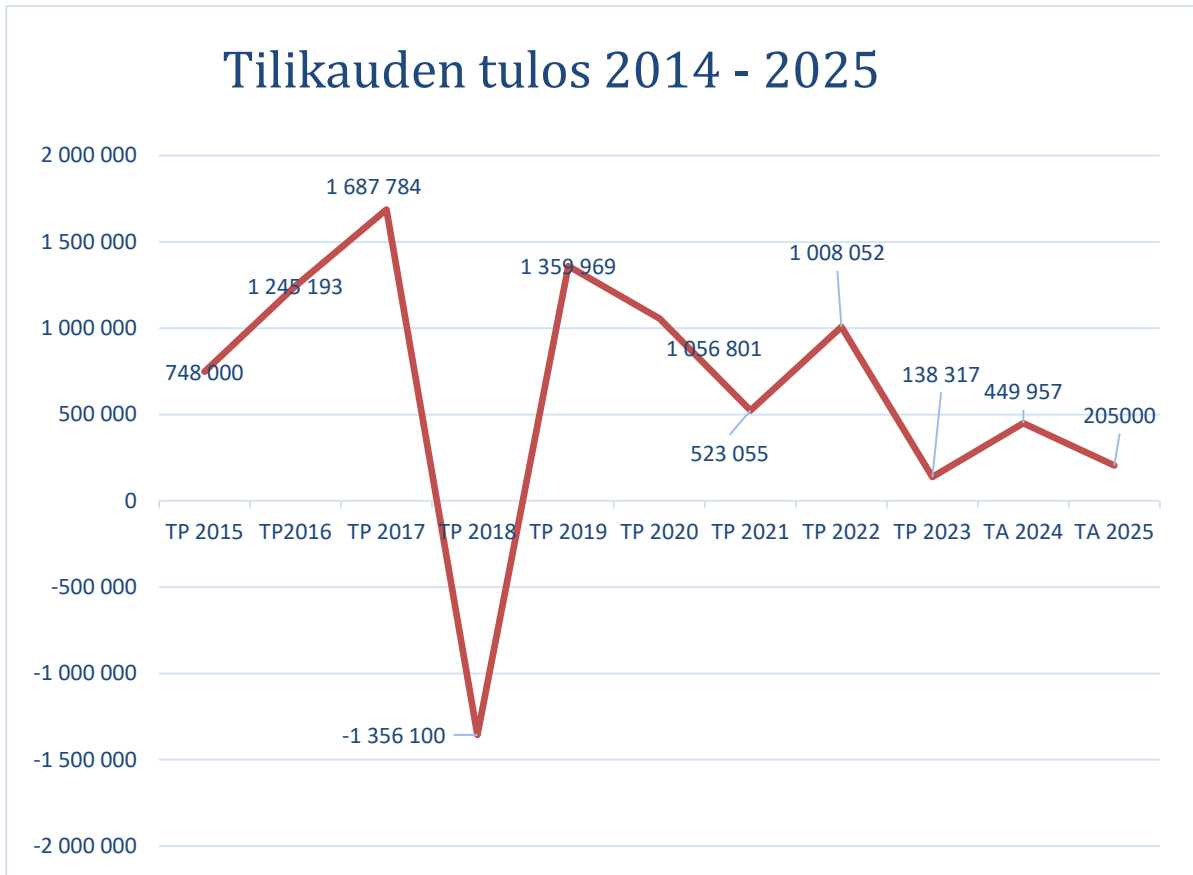

TALOUSLUKUJA 2025 (kunta +vesihuolto, ulkoinen)

Talousarvion mukainen vuosikate ennen poistoja ja arvonalenemisiä on **1 143 160 €**.

Poistojen ja arvonalentumisten jälkeen Rantasalmen kunnan vuoden 2025 tilikauden tulos talousarvion mukaan tulisi olemaan vesi- ja viemärlaitos mukaan lukien **209 000 € (ulkoinen ja sisäinen)**

INVESTOINNIT

Vuoden 2025 investointien kokonaiskustannusesitys on kunta ja vesi- ja viemärlaitos yhteensä noin 2,11 M€, josta kunnan investointien osuus on noin 1,09 M€ ja vesi ja viemärlaitoksen osuus noin 1,09 M€. Investoinnit rahoitetaan pääosin pitkäaikaisella lainalla.

Vuoden 2025 investointisuunnitelma heijastaa kunnan strategisia painopisteitä ja pyrkimyksiä kehittää paikallista infrastruktuuria, palveluita ja toimintaympäristöä.

Kunta panostaa voimakkaasti rakennusten ja kiinteistöjen ylläpitoon sekä kehittämiseen. Tärkeitä investointeja ovat muun muassa Mäntylän kiinteistön korjaukset ja ilmanvaihtokanavien nuohoukset, joihin on osoitettu 120 000 euron määräraha. Lisäksi terveyskeskuksen ilmanvaihdon ja rakenteiden kunnostamiseen on varattu 70 000 euroa. Koulukeskuksen osalta investoidaan sekä ullakkokattorakenteiden korjaukseen että kosteuden aiheuttamien vahinkojen kunnostamiseen, joka jakautuu kuvataideluokan ja liikuntasalin töihin. Myös kunnanviraston kosteusvaurioiden korjauksiin on kohdistettu investointimäärärahaa. Näiden kiinteistöinvestointien kokonaisuus tukee turvallisten ja terveellisten työskentely- ja oppimisympäristöjen ylläpitoa.

Liikenteen ja infrastruktuurin parantaminen on toinen keskeinen painopistealue. Esimerkiksi Näädäntien suunnitteluun ja toteutukseen on varattu investointimääräraha.

Katuvalaistuksen ylläpitoon ja kehittämiseen on varattu 30 000 euroa, ja suunnitelmat sisältävät myös puistoalueiden kehittämistä sekä Mustalahden sataman infrastruktuurin parannuksia, joihin kumpaankin kohdistetaan 15 000 euroa. Lisäksi liikenneturvallisuutta parannetaan kohdennetuilla

toimenpiteillä, joiden budjetti on 16 000 euroa.

Digitalisaatio ja hallinnon tehostaminen ovat osa kunnan pitkäjänteistä kehityssuunnitelmaa. Vuonna 2025 sähköisen arkiston kehittämiseen kohdistetaan 25 000 euroa, mikä parantaa tiedonhallintaa ja asiakirjojen säilyvyyttä. Taloushallinnon järjestelyihin on osoitettu huomattavat 130 000 euroa, mikä tukee kunnan talousprosessien modernisointia ja tehokkuutta sekä varmuutta.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin edistäminen näkyy investointina oppimisympäristöihin ja liikuntaan. Yhtenäiskoulun kalustoon kohdistetaan 20 000 euroa ja lukion kalustoon 15 000 euroa. Näillä investoinneilla varmistetaan, että opetusvälineet vastaavat nykyaikaisia vaatimuksia. Lisäksi liikuntatoiminnan tukemiseen on varattu 25 000 euroa.

Kunta varautuu talous- ja palkkahallintopalveluiden uudelleen järjestelyyn palveluyhtiön osakkeiden hankintaan 50 000 euron varauksella vuoden 2025 aikana.

Kokonaisuudessaan kunnan vuoden 2025 investointibudjetti on 1 146 350 euroa. Tämä kattava suunnitelma tukee kunnan strategisia tavoitteita ja varmistaa, että paikalliset palvelut, infrastruktuuri ja yhteisön tarpeet vastaavat tulevaisuuden vaatimuksia.

Vesi- ja viemärlaitoksen investoinnit 2025

Vuoden 2025 investoinnit keskittyvät verkostojen saneeraukseen, kapasiteetin parantamiseen ja ympäristöystävällisiin ratkaisuihin. Merkittävin investointi on Mustalahti-Porosalmi viemärlinjan pumppaamosaneeraukset sekä jätevedenkäsittelylaitoksen suunnittelun aloittaminen. Vanhojen vesijohto- ja viemäriverkostojen kunnostaminen sekä uusien alueiden liittäminen takaavat toimintavarmuuden ja vähentävät häiriöitä.

Jätevedenkäsittelyn kapasiteettia ja energiatehokkuutta parannetaan ympäristövaatimusten täyttämiseksi, ja automaation sekä reaaliaikaisen valvonnan käyttöönotto tehostavat resurssien hallintaa.

Investoinnit tukevat ympäristönsuojelua, vähentävät pitkän aikavälin kustannuksia ja varmistavat laadukkaat peruspalvelut, vahvistaen kunnan elinvoimaisuutta.

LAINAT

Rantasalmen kunnan noin 2,1 M€:n investoinnit arvioidaan toteutettavan pitkäaikaisella lainalla, joista vesi- ja viemärlaitoksen lainaosuus on noin 1 M€. Lisäksi vesi- ja viemärlaitoksen talousarviovuoden käyttötalouteen arvioidaan otettavan 250 000 euron rahoituslaina. Rantasalmen kunnan lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2025 talousarvion toteutumisen yhteydessä yhteensä noin 8,1 M€, joka olisi tunnuslukuna 2 509 €/asukas.

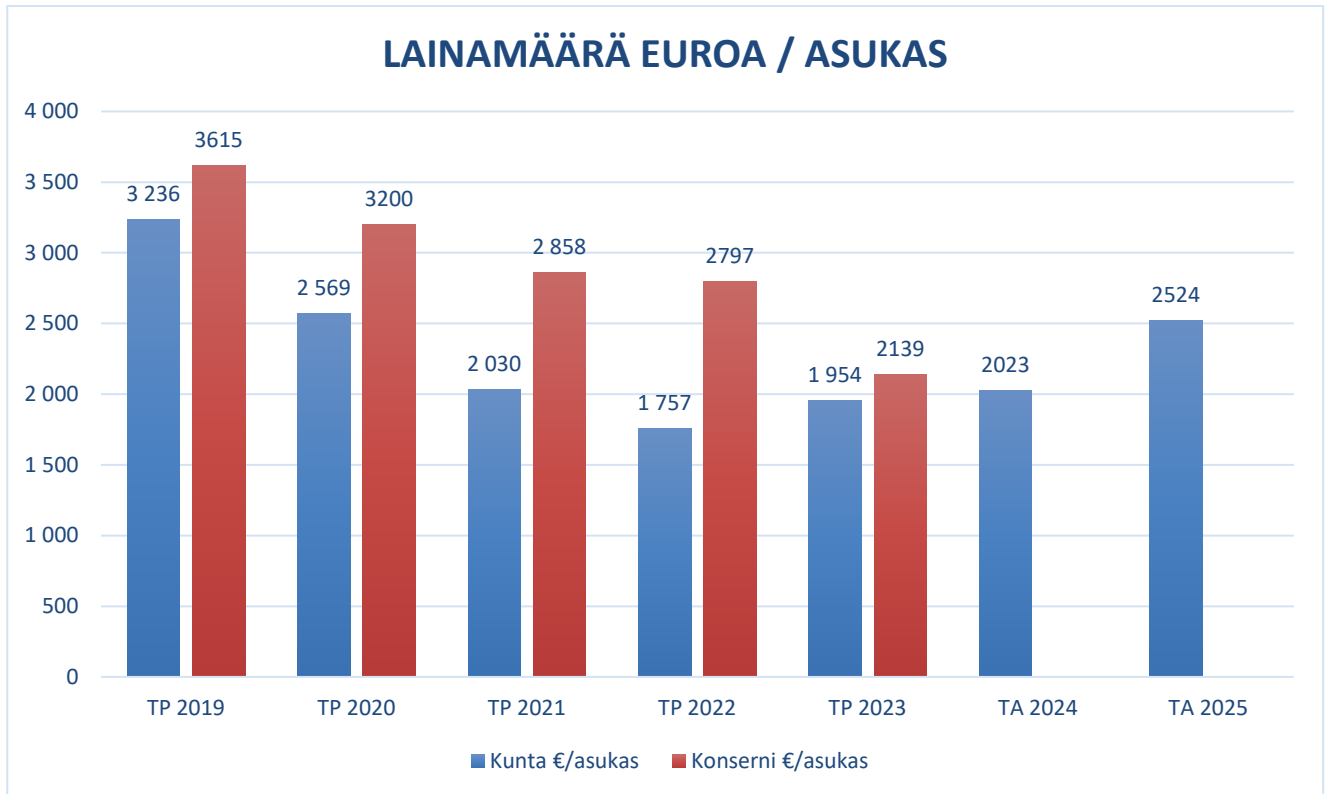
Vuoden 2024 talousarvion mukaan Rantasalmen kunnan lainamäärän oli arvioitu olevan vuoden lopussa noin 2 674 €/asukas.

Vuonna 2024 kunnalle on otettu pitkäaikaista käyttötalouselainaa 1,2 M€ ja vesi- ja viemärlaitoksen investointeihin on otettu pitkäaikaista lainaa 1,0 M€. Kunnan yhteenlaskettu pitkäaikainen lainamäärä on vuoden 2024 loppupuolella noin 6,7 M€.

Viimeisin vahvistettu tilinpäätös on TP 2023, jolloin Rantasalmen kunnan lainamäärä oli yhteensä noin 5,4 M€, mikä tarkoitti lainamääräksi 1 954 €/asukas. Tilinpäätöstietojen 2023 mukaan koko Suomen keskiarvo kunnissa lainamääräksi per asukas oli 3 368 €/asukas Konsernitasolla

tilinpäätöksessä 2023 Rantasalmen osalta lainakanta oli 2 139 € asukas ja koko Suomen keskiarvo konsernitasolla oli 6 966 €/asukas.

Lisäksi mahdolliset vuokra-, leasing- yms. vastuut nostavat kuntien vastuita noin tuhannella eurolla per asukas. Nämä vastuut huomioidaan, kun arvioidaan kunnan taloudellista asemaa ja ns. kriisikuntakriteerejä.

Kunnan lainamäärän kehitys 2019–2025 sekä konserni lainamäärät 2019–2023

PALVELUTUOTANTO

Palkanlaskennan ja taloushallinnon palvelut vuonna 2025 hankitaan kunnalle Kuntalaskenta Oy:ltä.

ICT-palveluja hankitaan vuonna 2025 mm. Andvia Oy:ltä, Atea Finland Oy:ltä, BLC Telecomilta, Elisa Oyj:ltä, Frendy Oy:ltä, Office Pro Oy:ltä, Opinsys Oy:ltä sekä Juvan kunnalta.

Tekninen ja ympäristölautakunta hyödyntää mm. kunnan osakkuusyhtiö Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n palvelutarjoamaa asiantuntijapalveluihin, teknisiin palveluihin, kuntatekniikkaan, yhdyskuntasuunnitteluun, kiinteistöjen hoitoon sekä investointien toteutukseen.

Vesi- ja viemärlaitoksen käyttö- ja ylläpitopalvelut hankitaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä.

Työllisyshoidon palvelut tuottaa Savonlinnan seudun työllisyysalue (vastuukuntana Savonlinnan kaupunki). Ympäristöterveydenhuollon palvelut (eläinlääkintä, terveysviranomainen) tuottaa Savonlinnan kaupunki. Rantasalmen kunta tuottaa yhteistoiminta-alueella maaseutuhallinnon palvelut Juvan, Sulkavan ja Joroisten kunnille.

Kansalaisopiston palvelun tuottaa Rantasalmen, Juvan ja Sulkavan kunnille yhteinen seudullinen kansalaisopisto, Järvi-Saimaan kansalaisopisto, jonka isäntäkuntana toimii Sulkava.

RANTASALMEN KUNNAN VUODEN 2025 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN 2025–2027 LAADINTAOHJEET

Huomioitavaa talousarviovuodelle 2025

- Kunnanhallitus on päättänyt talousarvioraamin vuodelle 2025.
- Vuoden 2025 talousarviossa huomioidaan kunnan tehtäviin työllisyydenhoidon vastuiden siirtyminen sekä tavoitteiden yhteydessä mittarien määrittely kuvaamaan toteutumaa.
- Talousarvio 2025 tehdään nettositovana, samalla periaatteella kuten talousarvio 2024 on tehty. Talousarvion laadinnassa tulee huomioida kuntalaisten osallistaminen sekä lakisääteisten palvelujen ensisijaisuus.
- Tavoitteiden ja niiden toteutumista kuvaavien mittareiden tulee olla johdettu ja tukea sen toteuttamista kuntastrategiasta.
- Vuoden 2025 osalta tulee huomioida erityisesti TE-palveluiden siirtyminen kunnille ja Savonlinnan seudun työllisyysalueelle sekä kiinteistöohjelman toimeenpano ja ns. sote-kiinteistöjen asetuksen mukaisten vuokrasopimusten päättyminen 31.12.2025. Lisäksi vuonna 2025 tulee tarkastella hankinta- ja palvelusopimuksen tarkoituksenmukaisuutta ja pyrkiä aktiivisilla toimilla hillitää kustannustason nousua edullisemmalla hankinta- tai järjestämistavalla.
- Palveluhankintojen osalta tulee tarkastella hankintojen toiminnallisia ja juridisia riskejä.
- Valtion maksamaa peruspalveluiden valtionosuuden kunnan muuhun kuin työllisyyden hoitoon osuus pienenee edellisestä vuodesta noin 7 %. Työllisyyden hoidon osalta on ennakoitavissa kustannusten nousua mm. Kelalle maksettavina sakkomaksuina.

Aikataulu:

Elo – lokakuu

- Toimialat käyvät talousarvioneuvottelut Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n kanssa ja laativat talousarvioesityksen syyskuun loppuun mennessä. **JSP:n tulee tuottaa tarvittavat luvat lokakuun loppuun mennessä toimialojen käyttöön.**
- investointien määräraha- ja tuloarvioesitykset tavoitteineen ja perusteluineen tulee esittää lokakuun puoliväliin mennessä (johtoryhmä)
- lautakuntien käsittelyt
- valtuustoseminaarit talousarvioesityksestä
- TA 2025-tiedot talousarvio-ohjelmaan tulee olla vietyinä lokakuun loppuun mennessä
- TA 2025 (1.) luonnos valmiina, johtoryhmän käsittely

Marraskuu

- käyttötalouden lautakuntakäsittelyt
- veroprosenttien käsittely valtuustossa
- kunnanhallituksen käsittely (seminaari ja kokous)
- valtuustoseminaari talousarvion investoinneista
- TA 2025 (2.) luonnos valmiina, johtoryhmän käsittely
- kunnanhallituksen käsittely (kokous)
- luottamushenkilöinfo valtuustolle esitettävästä talousarvioluonnoksesta

Joulukuu

- valtuuston käsittely

Talousarvion laadinnan perusteita

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvioesitysten tulee pohjautua voimassa olevaan kuntastrategiaan. Toimialakohtaiset toiminnan kuvaukset / palvelusuunnitelmat esitetään koottuna toimialan käyttötalouden osan alussa ja

tarkemmin kunkin sitovan tason käyttötalousosan alussa. Yleisperusteluissa asetetaan myös konsernijohtoa ja tytäryhteisöedustajia koskevat tavoitteet.

Taloussuunnitelmavuodet 2026–2027

Taloussuunnitelma käsittää vuodet 2026–2027. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi (TA2025) on laissa erikseen mainittu talousarvio, jonka sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman 2026–2027. Taloussuunnitelmavuosien 2026–2027 määrärahat esitetään talousarviossa tuloslaskelma-, rahoituslaskelma- ja investointiosissa huomioiden merkittävät toiminnalliset muutokset perusteluineen sekä kustannustason muutokset. Taloussuunnitelma on kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja.

Menot

Palkkamenojen osalta varaudutaan elokuun 2024 palkkasummaan korotettuna 2,5 %:lla.

Palkkaperusteinen eläkemaksu on vuonna 2025 esityksen mukaan KuEL 24,44 % ja VaEL 24,84 %, josta työnantajan osuus 16,84 % (KuEL) tilille 4100 tai 16,65 % (VaEL) tilille 4110. Kevan valtuuskunta hyväksyy asian lopullisesti joulukuussa 2024.

Työnantajan muihin sosiaaliturvamaksuihin (= sotu, työttömyysvakuutusmaksu, tapaturmavakuutus, taloudellinen tuki) varataan **3,1 %** palkkasummasta. Varaus tehdään tilikohtaan **4150**.

Kunnalle mahdollisesti palkattavien kesätyöntekijöiden palkkasummat tulee palkkaavien yksiköiden huomioida palkkavarauksiinsa. Kunnan omaan kesätyöllistämiseen ei haeta tukea kunnalta itseltään tai työllisyysalueelta.

Tulot

Asiakasmaksutulojen tulee perustua voimassa oleviin taksoihin. Taksat tulee tarkistaa ja saattaa ajan tasalle kaikkien toimintojen ja toimialojen osalta. Taksatarkastuksia tulee verrata yleiseen kustannustason nousuun.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot.

Käyttötalousosa jakautuu toimialoihin (taloudenhallintajärjestelmässä osastotaso 02), jotka on määritelty hallintosäännöissä. Toimiala jakaantuu tulosalueisiin (osastotaso 03) ja ne voivat jakaantua edelleen toimintayksiköihin (osastotasot 04-06). Toimintayksikkö voi jakaantua toiminnasta riippuen toimipisteisiin (kustannuspaikka). **Valtuustoon nähden sitova taso on kunnassa osastotasolla 03-06 ja vesihuollossa osastotasolla 02.**

Talousarviokirjassa esitetään käyttötalousosassa sitovalla tasolla toiminnankuvaus / palvelusuunnitelma, vastuuhenkilö, toiminnalliset sitovat tavoitteet sekä sitovat määrärahat (**nettositovuus**) sekä tarvittaessa perustelut ja tunnusluvut.

Toiminnan kuvaus / palvelusuunnitelma

Toimialakohtainen lyhyt kuvaus keskeisistä toiminnoista.

Vastuuhenkilö (tilivelvollinen)

Sitovuustasoinnain ilmoitetaan henkilö, joka vastaa sitovuustason toiminnasta ja taloudesta (sis. mm. talouden seurannan, talousarvion noudattamisesta vastaamisen sekä raportoinnista lautakunnalle, kunnanhallitukselle ja -valtuustolle).

Toiminnalliset sitovat tavoitteet ja niiden mittarit

Tavoitteiden tulee olla johdettu ja tukea sen toteuttamista kuntastrategiasta. Toiminnallisia sitovia tavoitteita asetetaan 1–5 kappaletta. Tavoitteen tulee olla niin täsmällinen, että sen saavuttaminen voidaan todeta ilmoitetulla mittarilla.

Päämäärätyyppisissä tavoitteissa eteneminen päämäärän suuntaan on kyettävä toteamaan. Tavoitteen ja sen mittarin tulee olla yksinkertainen ja sellainen että se ymmärretään oikein. Tavoitteen tulee kattaa toiminta riittävällä tavalla eikä kohdistua vain osaan toimialasta. Tuloksilla ja määrärahalta tulee olla yhteys. Tavoitteen tulee olla saavutettavissa käytössä olevilla ja budjetoiduilla resursseilla. Toimialan on itse kyettävä vaikuttamaan tavoitteen saavuttamiseen.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa asetetut tavoitteet pitää pystyä mittaamaan määrällisesti tai laadullisesti. Mitattavuudella tarkoitetaan sitä, että tavoite ja sen toteutuminen tai toteutumisaste osoitetaan numeerisesti tai muulla arviointitavalla. Toiminnan tuotosta tai sen vaikuttavuutta mitataan määrällisellä mittarilla, kun taas itse toimintaprosessin mittaamisessa sovelletaan laadullista mittaamista. Tällaisella ns. tulosmittaristoon perustuvalla tavoiteasettelulla pyritään toiminnan kehittämiseen ja laadun parantamiseen.

Mittarit tulee valita niin, että ne mahdollisimman hyvin vastaavat kunnan toiminta-ajatusta ja sen toteuttamiseen tähtäävää strategiaa. Niiden tulee konkretisoida kunnan ja sen eri tehtävien palveluvisiona ja strategiaa kaikista olennaisista näkökulmista.

Talousarvioon ja -suunnitelmaan tulee valita sellaisia mittareita, joiden antamia tuloksia voidaan käyttää apuna kunnan päätöksenteossa. Mittareille asetettuja vaatimuksia ovat olennaisuus, pätevyys, luotettavuus ja edullisuus. Olennaisuudella tarkoitetaan sitä, että mitatulla tuloksella tulee olla olennainen merkitys kunnan toiminnan kannalta. Mittarin pätevyydellä tarkoitetaan sitä, että se mittaa asiaa, jota sen on tarkoituskin mitata. Mittarin luotettavuudella tarkoitetaan sitä, että mittarin tulisi toistuvissa mittauksissa antaa samanlaisia arvoja, mikäli mittauskohteessa ei ole tapahtunut muutosta. Mittarin edullisuudella tarkoitetaan mittauksella saadun arvon hintaa.

Tunnusluvut

Olennaisesti toimintaa kuvaavia tunnuslukuja ilmoitetaan korkeintaan kolme siten, että esitetään arvio talousarvio vuodesta sekä neljä aikaisempaa vuotta (vuodet 2021–2024).

Perustelut

Perusteluissa tulee esittää toiminnan yhteys kuntastrategiaan. Talousarvioon sisällytetään olennainen päättäjille kerrottava informaatio. Tarvittaessa lyhyt selittävä teksti, josta ilmenevät oleelliset toiminnan muutokset, jotka selittävät talouden lukuja. (esim. työntekijämäärän muutos, tuotantotavan muutos, toiminnan järjestämisen vastuun muuttuminen, organisaatiomuutos, palvelujen ostojen lisääntyminen/vähentyminen)

Investointiosa

Investoinneissa tulee tarkastella viiden (5) vuoden aikajaksoa (vuodet 2025–2029).

Investointien **alaraja on 10.000 euroa**. Mikäli tilivuoden aikana hanke jää alle em. rajan, tulee

huolehtia talousarviomuutoksesta määrärahojen siirtämiseksi käyttötalousosaan samoin kuin toteutuneen käytön oikaisusta. Tulee myös huomioida, että tätäkin suuremmat yksittäiset kunnossapitotyöt kuuluvat käyttötalouteen. Vain peruskorjaukset ja uuden rakentaminen ovat investointiosaan kuuluvia. (Kunnossapito = korjaaminen alkuperäiseen kuntoon; Peruskorjaus = korjaaminen olennaisesti alkuperäistä parempaan kuntoon).

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Investoinneille asetetaan myös tavoitteet ja perustelut. Hankekohtaisissa tavoitemäärittelyissä selvitetään, onko kyse, uudis-, laajennus- vai korvausinvestoinnista. Talousarvion valmistelussa tulee huomioida, mihin hankeryhmään/poistoryhmään investointi kuuluu. Eri hankeryhmiä ei saa yhdistää, koska hankkeilla on eri poistoaika ja poistotapa. Investointiosa jakaantuu toimialoittain hankeryhmiin ja edelleen hankkeisiin. **Hankeryhmätaso** on valtuustoon nähden sitova.

Rahoitusosa

Rahoitusosan sitovia tasoja ovat antolainat ja ottolainat nettotasolla.

Talousarvion tekninen tekeminen

Talousarvioita varten toimitetaan excel –taulukko, jossa on kunnanhallituksen päättämä talouden raami. Määrärahat ja tuloarviot arvioidaan toteutuman ja kuluvan vuoden talousarvion pohjalta huomioiden mahdollisesti tulevat toiminnan muutokset. Talousarvio-ohjelmaan syötetään kustannuspaikka- ja tilitasolla (käyttösuunnitelmataso) **talousarviosummat euron tarkkuudella**.

Yksiköille ilmoitettuja summia sisäisistä eristä (yleiskulut, vesimaksut, sisäiset vuokrat) ja poistojen summia ei saa muuttaa, vaan ne varataan ilmoitetun mukaisesti, koska ko. erien tulee täsmätä myös talousarviossa (sisäiset menot ja tulot oltava samansuuruiset).

Palkat ja henkilöstösivukulut lasketaan edellä annettujen ohjeiden mukaisesti. Palkkahallinto tuottaa 15.10.2024 mennessä yksiköittäin ja henkilöittäin palkkamäärärahoja varten laskelmat käyttäen pohjana elokuun 2024 palkkatasoa korotettuna 2,5 %.

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot syötetään Accunaan **lokakuun loppuun mennessä**.

Kunnanhallitus tarkensi talousarvionlaadintaohjeita 18.11.2024 § 327

Kunnanhallitus täydentävänä ohjeena totesi:

- * Investointien määrä noin 1,1 M€ (kunta) ja 1,1 M€ (vesi- ja viemärilaitos).
- * Palvelujen lakkauttaminen tulee pitää minimissä.
- * Tulopuolen osalta tiedostetaan, että v. 2025 tulot ovat epävarmoja myyntien osalta.
- * Vaihtoehtoisten toimintamallien löytäminen mahdollisuuksien mukaan.
- * Investoinnit tulee mahdollisuuksien mukaan suunnitella vuoteen 2029 saakka.
- * Kustannushyötyjen löytäminen toiminnallisilla muutoksilla ja kehittämisellä.
- * Myyntikohteiden valmistelu (talousarviovalmistelun ulkopuolella).

OMISTUKSIA ERI YHTEISÖISSÄ

Konserniyhteisöt	osuus %
<i>Tytäryhteisöt</i>	
<i>Yhtiöt: Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt</i>	
As Oy Porala	100,00
Kiinteistö Oy Eläinlääkäritalo	100,00
As Oy Punatupa	52,33
Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot	100,00
Kiinteistö Oy Rantasalmen aseman liiketalo	100,00
Kiinteistö Oy Rantasalmen teollisuustilat	100,00
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus	100,00
<i>Kuntayhtymät</i>	
Etelä-Savon maakuntaliitto	2,4703
Itä-Savon koulutuksen ky	2,85236
<i>Osakkuusyhteisöt</i>	
Järvi-Saimaan Palvelut Oy	31,10
RaJuPuSu-Monitoimihalli Oy	32,13

Muut osakkeet ja osuudet	kpl
As Oy Mäntyrinte	413 (18,13 %)
Hasämäki Oy	150
Kiinteistö Oy Virastokeskus	9305
Kiinteistö Oy Rantasalmen linja-autoasema	290
KOHA-Suomi Oy	3733
Tiera Oy	4076
Kuntarahoitus Oyj	2750
Osuuskunta Metsäliitto osuus	1
- Osuuskunta Metsäliiton lisäosuudet	
Rantasalmen Terveys- ja lomakylä Oy	40
Sansia Oy	1
Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy	67
Savonlinnan Seudun Matkailu Oy	1
Suur-Savon Sähkö Oy	3083

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Konserniyhteisöjen tilintarkastukset tehty toukokuun loppuun mennessä

KÄYTTÖTALOUSOSA

SITOVUUSTASOT 2025

Osasto	Osio
	VAALITOIMINTA
110	Vaalit
	TARKASTUSTOIMINTA
120	Tilien ja hallinnon tarkastus
130	HALLINNON TOIMIALA
1301	Kunnanvaltuusto ja -hallitus
1302	Yleishallinto
1303	Joukkoliikennetoiminta
1304	Elinvoima
1305	Työllisyys
1306	Hankkeet
1307	Ympäristöterveydenhuolto
1308	Maaseutuhallinto
1309	Maa- ja metsätilat
1310	Kaavoitus
300	HYVINVOININ JA SIVISTYKSEN TOIMIALA
30011	Sivistyksen hallinto
30012	Hyvinvoinnin hallinto
3002	Sivistys ja nuoriso
30021	Varhaiskasvatus
30022	Perusopetus
30023	Lukio-opetus
30024	Muu toinen aste/ muu koulutus
30025	Kirjasto
30026	Kansalaisopisto
30027	Nuorten palvelut
3003	Hyvinvointi
30031	Hyvinvointipalvelut
30035	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
30036	Liikuntapalvelut
30037	Kulttuuripalvelut
400	TEKNISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA
4000	Teknisen ja ympäristön hallinto
4001	Ympäristövalvonta
4002	Rakennusvalvonta
4003	Yksityistieavustukset
4004	Kiinteistöt
4005	Kuntatekniikka
100	VESI- JA VIEMÄRILAITOS

110 VAALITOIMINTA

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Keskusvaalilautakunta hoitaa valtiollisten ja kunnallisten vaalien järjestelyt (ennakkoäänestys, kotiaäänestys, vaalipäivän äänestys) kunnassa. Kuntavaalit ja aluevaalit 13.4.2025.

Vastuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Tiedottaminen	Vaalien tiedottaminen, kunnan nettisivuilla, paikallislehdessä sekä yleisillä kanavilla
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Äänestämisen helppous ja pysyvä äänestyspaikka	Äänestyspaikan pitäminen samassa paikassa.

Tunnusluvut:

	Kunta- vaalit 2021	Alue- vaalit 2022	Edus- kunta- vaalit 2023	Presidentin- vaalit 2024	EU- vaalit 2024	Kunta- vaalit 2025	Alue- vaalit 2025
Äänioikeutetut	2 884	2 862	2 835	2 708	2 696	n.2 650	n. 2 650
Äänestäjät	1 548	1 386	1 817	1 923/1.vaali 1 748/2.vaali	979		
Äänestys - prosentti	53,7	48,4	64,1	71/1.vaali 64,5/2.vaali	36,3		

Määräraha-aulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	6 590	18 000	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	3 500	0	3 500
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	6 590	18 000	3 500	0	3 500
Henkilöstökulut	-5 272	-13 688	-9 869	0	-9 869
Palvelujen ostot	-2 566	-3 330	-3 500	0	-3 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-477	-300	-250	0	-250
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-30	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-8 345	-17 318	-13 619	0	-13 619
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 754	682	-10 119	0	-10 119
VUOSIKATE	-1 754	682	-10 119	0	-10 119
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 754	682	-10 119	0	-10 119

120 TARKASTUSTOIMINTA

TILIIEN JA HALLINNON TARKASTUS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimii tilintarkastusyhteisö TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy. Sopimus on voimassa 31.12.2029 saakka.

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu sidonnaisuusilmoitusten valvonta. Lautakunnan tehtävänä on valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Sidonnaisuusrekisteri on myös julkaistava kunnan yleisessä tietoverkossa.

Tarkastuslautakunnan sihteeritehtävät tuotetaan kunnan omana työnä.

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Riittävä talouden ja asetettujen tavoitteiden kehityksen seuranta arvioinnin toteuttamiseksi.	Toimialojen kuulemiset.
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Vuosittaisen tilintarkastus- ja arviointisuunnitelman toteuttaminen.	Toteutuneet kuulemiset.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TS2026
Tarkastuspäivät	17	15	15	15	15
Tilintarkastajat	1	1	1	1	1
Kokoukset	8	9	10	10	10

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-3 322	-5 758	-7 071	-7 071	-7 071
Palvelujen ostot	-16 244	-12 010	-17 400	-17 400	-17 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-98	-110	-110	-110	-110
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-19 664	-17 878	-24 581	-24 581	-24 581
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-19 664	-17 878	-24 581	-24 581	-24 581
VUOSIKATE	-19 664	-17 878	-24 581	-24 581	-24 581
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-19 664	-17 878	-24 581	-24 581	-24 581

130 HALLINNON TOIMIALA

KUNNANVALTUUSTO JA -HALLITUS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Tulosalue sisältää kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen sekä kunnanhallituksen henkilöstöjaoston. Kunnanhallitus asettaa kuntalain perusteella nuorten vaikuttamistoimielimen sekä vanhus- ja vammaisneuvoston.

Kunnan johdon tehtävänä on saada kunnan luottamushenkilöorganisaatio ja koko yhteisö toimimaan siten, että Rantasalmen kunnan strategia ja päämäärät sekä asetetut tavoitteet toteutuvat.

Määrärahavaraus sisältää mm. kokouspalkkiot, luottamushenkilöiden ICT-laitteet, kunnanjohtajan kulut, koulutukset, kunnanhallituksen avustukset, sisäiset kulut (osuus mm. hallintopalveluista, kokoustilat).

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja, hallintojohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1		Kuntastrategian jalkauttaminen kuntaorganisaatiossa ja tavoitteisiin sitouttaminen	Kuntastrategian arviointi suoritettu.
2		Kuntastrategia 2025–2029	Hyväksytty kuntastrategia.
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Sähköiseen arkistoinnin vaiheittainen käyttöönotto	Kunnassa käytössä sähköinen arkistointijärjestelmä, jonka käyttöä laajennetaan vaiheittain.
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kunnan varautumisen ja turvallisuuden kehittäminen	Hyväksytty kokonaispäivitetty valmiussuunnitelmakokonaisuus.

Kunnanhallituksen avustukset:

Avustuksen saaja	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026
RaJuPuSu Monitoimihalli Oy,) kiinteistöveroä vastaava avustus (kv 10.5.2021 § 14)	3 878 40 000	3 695	4 445	1 9500	5 000* 15 000	5 000* 5 000
Maatalouslomituksen kuntatuki	4 887	16 860	9 025	1 0000	5 000	5 000
Osallistavan budjetoinnin varaus	5 964	4 060		7 000	3 000	3 000
Varaus erittelemättömiin hankkeisiin	19 576	5 126	35 000	45 000	20 000	20 000
Vesihuoltoavustus				20 000	15 000	15 000
Yhteensä	112 672	35 741	261 110**	109 500**	63 000	53 000

Vuosien 2023 ja 2024 kunnanhallituksen avustukset sisältäneen myös Palvelusetelin (Aikuisten harrastaminen/Kh 23.5.2022 § 130) määrärahavaruksen. Vuonna 2025 alkaen osa Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan talousarviota.

Määräraha-aulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	450	0	0	0	450
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	210	200	175	175	175
Muut toimintatuotot	6 939	0	0	0	6 555
TOIMINTATUOTOT	7 598	200	175	175	7 180
Henkilöstökulut	-181 556	-172 127	-169 954	-160 257	-164 904
Palvelujen ostot	-108 966	-112 730	-128 100	-117 800	-118 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 878	-8 900	-10 900	-10 900	-11 500
Avustukset	-261 540	-109 500	-63 000	-109 500	-89 500
Muut toimintakulut	-30 859	-22 600	-22 350	-21 850	-22 850
TOIMINTAKULUT	-590 800	-425 857	-394 304	-420 307	-407 654
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-583 202	-425 657	-394 129	-420 132	-400 474
VUOSIKATE	-583 202	-425 657	-394 129	-420 132	-400 474
Poistot ja arvonalentumiset	-21 250	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-604 451	-425 657	-394 129	-420 132	-400 474

1302 YLEISHALLINTO

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Yleishallinnon tulosalue sisältää kunnallisverotuksen (kunnan osuus verotuskustannuksista), työhyvinvointitoiminnan, konsernihallinnon, keskitetyt hallintopalvelut sekä ammattiyhdistys- ja työsuojelutoiminnan. Hallintopalvelujen keskeisenä toimintana on toiminnanohjaus asian- ja tiedonhallintojärjestelmässä (asiakirja-, kokous ja viranhaltijahallinto). Palkanlaskentapalvelut ja taloushallinnon palvelut hankitaan ulkoiselta palveluntuottajalta. ICT-palveluita hankitaan ulkoisilta palveluntuottajilta sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa.

Yleishallinnon henkilöstö muodostuu hallintojohtajasta, hallintosihteeristä, hr- ja taloussihteeristä sekä toimistosihteeristä. Palvelua tuotetaan keskusvaalilautakunnalle, kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle, hyvinvointi- ja sivistystoimialalle, tarkastuslautakunnalle, tekniselle ja ympäristötoimialalle ja jaostoille, vesi- ja viemärlaitokselle, yhteispalvelupisteeseen sekä kansalaisopistoon.

Yleishallintoon sisältyy myös konsernihallinto. Konserniin kuuluvat mm. Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratilat, Kiinteistö Oy Rantasalmen Teollisuustilat, Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus.

Vastuhenkilö: hallintojohtaja, kunnanjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kunnan ICT-, tiedonhallinta-, taloushallintopalvelujen kehittäminen	ICT-tukipalveluita on järjestetty yhteistyössä muiden kuntatoimijoiden kanssa ja taloushallintokumppanin vaihtamiseen 1.1.2026 valmiudet.
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Strategisen henkilöstöjohtamisen mallin luominen	Määritellään kunnalle strategisen henkilöstöjohtamisen osa-alueet ja niiden kuvaukset sekä vastuut
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Sosiaali- ja terveyspalveluiden käytössä olevien kiinteistöjen yhtiöittäminen	Hyvinvointialueen käytössä olevien kiinteistöjen omistus on keskitetty omaan yhtiönsä 31.12.2025 mennessä.
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Digitiekartan toimeenpano	Digitiekartan toimeenpano ja digitiekartan päivitys sekä raportointi tietotilinpäätöksessä.
5	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Omistajastrategian laatiminen	Kuntakonsernin strategista johtamista tukemaan on luotu yksi tai useampi omistusstrategiaa avaava ohjelma.

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA2025
Asiointipisteen asiakaspalvelutapahtumat	678	652	615	650	610

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	117 315	94 880	28 600	28 600	28 600
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	4 000	2 400	3 500	3 500	3 500
Muut toimintatuotot	-85	500	250	250	250
TOIMINTATUOTOT	121 229	97 780	32 350	32 350	32 350
Henkilöstökulut	-279 734	-305 672	-455 244	-455 244	-455 244
Palvelujen ostot	-443 201	-400 950	-382 121	-368 921	-368 921
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 178	-4 470	-5 000	-5 000	-5 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-22 548	-24 300	-12 700	-10 000	-10 000
TOIMINTAKULUT	-746 661	-735 392	-855 065	-839 165	-839 165
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-625 432	-637 612	-822 715	-806 815	-806 815
VUOSIKATE	-625 432	-637 612	-822 715	-806 815	-806 815
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-625 432	-637 612	-822 715	-806 815	-806 815

Huom! Yleishallinnon henkilöstökulut sisältävät koko kunnan talousarviovaiheessa jakamattoman työeläkelaitoksen henkilömäärään perustuvan tasausmaksun 173 182 €, joka jaetaan toteuman mukaisesti tilivuoden aikana myös muille toimialoille.

1303 JOUKKOLIIKENNETOIMINTA

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Kunnan henkilökuljetusten kilpailutus, kehittäminen ja organisointi. Seudullisen joukkoliikenteen kehittäminen ja koordinointi kunnan näkökulmasta.

Vastuhenkilö: Hallintosihteeri, toimistos sihteeri

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Joukkoliikenteen palvelutason säilyttäminen työmatka- ja opiskeluliikenteessä kuntakeskusten välillä.	Palvelutasomäärityksen mukainen liikennöinti
2	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Asiointiliikenteen palvelun ylläpitäminen	Asiointiliikenteen kilpailuttaminen

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Peruskoululaisten matkakortit	41	40	43	44	15

Määräraha-aulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-20 665	-24 750	-21 028	-21 028	-21 028
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-20 665	-24 750	-21 028	-21 028	-21 028
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-20 665	-24 750	-21 028	-21 028	-21 028
VUOSIKATE	-20 665	-24 750	-21 028	-21 028	-21 028
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-20 665	-24 750	-21 028	-21 028	-21 028

1304 ELINVOIMA

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Tulosalue sisältää elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämisen, elinkeinoihin liittyvän hanketoiminnan, elinvoimatoimikunnan sekä kuntamarkkinoinnin ja viestinnän

Elinvoimapolitiikan keskeisimpiä tavoitteita ovat kunnassa sijaitsevien veturiyritysten kasvun tukeminen sekä yksityisen sektorin palvelutason turvaaminen. Yrityskäyntien päätavoitteena on hahmottaa Rantasalmen veturiyritysten kasvutavoitteita, työntekijätarpeita, investointisuunnitelmia alihankintamahdollisuuksia 2025–29. Yrityskäyntejä laajennetaan myös maaseutu- ja palveluyrityksiin.

Kuntamarkkinointia ja -viestintää tehostetaan. Maksullisen markkinoinnin painopistettä siirretään sosiaalisen median puolelle. Viestintään otetaan uusia työkaluja, joilla saavutetaan median edustajat viiveettä.

Elinkeinoelämän puolella matkailun osuutta kasvatetaan Savonlinnan Seudun Matkailu Oy:n uudelleen organisoitumisen avulla ja uudella kuntamarkkinointiosuudella

Vastuhenkilö: Yrityskoordinaattori

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Elinvoimaohjelma 2023–2025	Kunnan profiilin ja vetovoiman kasvattaminen <ul style="list-style-type: none"> • Verkkosivuilla kävijämäärä kasvaa 250/kk • Sosiaalisen median osuus kasvaa maksullisen markkinoinnin osalta • Yrityskäyntejä laajennetaan maaseutu- ja palveluyrityksiin • Viestintää tehostamalla parannetaan Rantasalmen näkyvyyttä • Vuorovaikutusta kausi-asujiin lisätään (uutiskirje, verkkosivut, tapahtumat)
2	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen, Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Kunnan uusi brändi	Kunnan arvojen, mission ja vision määrittämisen jälkeen seuraavaksi: <ul style="list-style-type: none"> • Konkreettiset tavoitteet • Abstraktit tavoitteet • Bränditarina • Positointi • Tavoitemielikuva • Asiakaslupaus
3	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen, elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Matkailun kehittäminen hankkeiden kautta	<ul style="list-style-type: none"> • Savonlinnan seudun matkailuverkoston uudelleen organisoitumisen myötä kasvatetaan Rantasalmen näkyvyyttä uudella kuntamarkkinointipaketilla

			<ul style="list-style-type: none"> Saimaan luontomatkailu kansainvälistymisen moottorina -hanke
--	--	--	--

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Yritysten kokonaismäärän kehitys (kaikki yritykset)	335	341	344	351 (Q1)	
Yritysten nettomäärä (perustetut-lakkautetut)	23	11	3	+14 (15.10.2024)	
Yritysten nettomäärän kehitys seuranta kolmen vuoden ajanjaksolla					
Työllisyysprosentti					
Kävijöiden määrä kunnan verkkosivustolla:				71 313 (1.1 - 26.9.2024)	

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	600	300	300
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	417	500	600	525	600
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	417	500	1 200	825	900
Henkilöstökulut	-87 288	-86 875	-120 437	-120 437	-120 437
Palvelujen ostot	-28 078	-78 741	-50 080	-50 080	-50 080
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 738	-1 800	-4 000	-4 000	-4 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-28 776	-12 800	-11 500	-11 500	-11 500
TOIMINTAKULUT	-147 880	-180 216	-186 017	-186 017	-186 017
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-147 463	-179 716	-184 817	-185 192	-185 117
VUOSIKATE	-147 463	-179 716	-184 817	-185 192	-185 117
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-147 463	-179 716	-184 817	-185 192	-185 117

1305 TYÖLLISYYS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Työllisyyspalvelujen toiminta ja rooli kunnan toimintana tulee muuttumaan 1.1.2025 Te-palvelujen siirtyessä työllisyysalueelle sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä tulee vuonna 2025 nousemaan.

Tulosalue sisältää työllisyyspalveluiden järjestämisen Rantasalmen kunnassa. Työllisyyspalveluiden ensisijaisena tavoitteena on vähentää työttömyyttä ja etsiä uusia työ- ja opiskelumahdollisuuksia. Työllisyyspalvelut järjestetään lakisääteisten ja kunnan vapaaehtoisten palvelujen osalta ostopalveluna Savonlinnan työllisyysalueelta järjestämisvastuusopimuksella ja Savonlinnan kaupungilta palveluostona. Työllisyyspalvelut-tulosalueelta kustannetaan kunnan nuorten kesätyöllistämisen varat.

Työllisyyspalvelut toimivat moniammatillisessa yhteistyössä paikallisesti Nuorten palvelujen ja elinvoiman kanssa.

Työllisyyspalveluiden nykyisten työtehtävien lisäksi talousarviovuonna tehdään Rantasalmen kunnan osalta valmistelutyötä TE-palvelujen siirtymistä Savonlinnan seudun työllisyysalueelle 1.1.2025 alkaen.

Vastuhenkilö: hallintojohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssi viisas toiminta	Nuorten kesätyön palvelusetelihaku	Haettujen kesätyösetelien määrä
3	Yrittämiseen ja työntekoon ja kannustaminen	TE-palvelujen toiminta työllisyysalueella Rantasalmen osalta	Työllisyyspalveluiden saatavuus Rantasalmella.

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Nuorten kesätyöpaikat / palvelusetelit	80	65	46	60	40
Työmarkkinatuen kuntaosuus (euroa)	130 000	150 000	166 078	148 000	274 805

Määräraha- ja tulo- ja kulu- taulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	0	0	-418 141	-594 357	-594 357
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	-313 305	-313 305	-313 305
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	0	0	-731 445	-907 662	-907 662
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	0	-731 445	-907 662	-907 662
VUOSIKATE	0	0	-731 445	-907 662	-907 662
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	-731 445	-907 662	-907 662

1306 HANKKEET

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunta on mukana päättämässään kuntastrategian toimintalinjoja tukevissa hankkeissa, joko kumppanina, osatoteuttajana tai hallinnoijana. Uusille hankkeille, joille ei vielä ole rahoituspäätöstä on yhteensä 16 000 €:n määrärahavaraus.

Vastuhenkilö: yrityskoordinaattori, hallintojohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Osallistutaan kuntastrategiaa tukeviin hankkeisiin kuntarahoitusosuudella	Leader -rahoituksessa pyritään lisäämään yritysten kehittämistuen osuutta. Tällä hetkellä yritysten käynnistämistuki suurempi kuin kehittämistuki
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kunnan hanke- ja projektitoiminnan toimintamallin rakentaminen	Kunnan hankesalkku -mallin käyttöönotto. Hankkeista ajantasainen tieto ja tehokkaampi hyödyntäminen
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Haetaan kuntastrategiaa tukevia hankerahoituksia.	Lake Saimaa ja Saimaan Luontomatkailu -hankkeilla lisätään kv -matkailijoiden osuutta

Eräitä hankkeita	TA2024 menot	TA2024 tulot	TA2025 menot	TA2025 tulot
Kunta hallinnoija				
Raudanvedet hanke	17 000	12 750		
Yhteensä				
Kunta mukana kumppanina				
Leader -ohjelma	23628		25 000	
Saimaan Luontomatkailu Kansainvälistymisen moottorina			3 000	3 000
Visit Saimaa 2.5 - Lakeland Finland	5000			
Saimaa Lautasella	5 000		1 000	
Lake Saimaa	5 000		5 000	
Yksittäiset hankeosuudet / varaus	20 000		16 000	
YHTEENSÄ	72 628	12 750		3000

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	8 500	8 500	0	0	0
Muut toimintatuotot	4 250	4 250	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	12 750	12 750	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-61 123	-72 628	-50 000	-31 000	-31 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2 000	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-63 123	-72 628	-50 000	-31 000	-31 000
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-50 373	-59 878	-50 000	-31 000	-31 000
VUOSIKATE	-50 373	-59 878	-50 000	-31 000	-31 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-50 373	-59 878	-50 000	-31 000	-31 000

1307 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Savonlinnan kaupunki tuottaa isäntäkuntamallilla Rantasalmen kunnalle lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon palvelut. Eläinlääkintähuolto tuottaa Rantasalmen kunnan tarvitsemat peruseläinlääkinnän palvelut 24/7 sekä valvontaeläinlääkäri- ja viranomaispalvelut. Terveysvalvonta vastaa elinympäristöön kohdistuvasta terveystalvonnasta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja valvoo mm. terveysuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja lääkelain noudattamista.

Eläinlääkinnässä hyötyeläintilojen määrä vähenee, mutta jäljelle jäävien tuotantotilojen koko kasvaa. Tämä aiheuttaa käyntimäärien vähenemistä, mutta tiloilla käytettävä aika sekä yhdellä käynnillä hoidettavien eläinten määrä kasvaa. Lisäksi ennaltaehkäisevät ja tukiin vaikuttavat terveydenhoitokäynnit vievät aikaa. Pieneläinkäynnit odotetaan säilyvän ennallaan.

Terveystalvonnassa resurssit säilyvät vähintään ennallaan, jolloin terveystalvonnan keskeiset toiminnot voidaan turvata. Terveystalvonnan varautumista ja valmiutta kehitetään osana koko Etelä-Savon alueellista riskinarviointityötä.

Vastuhenkilö: hallintojohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Eläinlääkinnän toimintojen 24/7 saatavuus ja toiminnan turvaaminen.	Suoritteiden lukumäärä ja tavoitteena käyttösuunnitelman 2025 määrät
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Menokehityksessä pysyminen.	Kuntalaskutus suhteessa talousarvioon.

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Terveystalvonnan suoritteet	115	100	125	75	75
Eläinlääkinnän hyötyeläinkäynnit	401	443	454	450	450
Eläinlääkinnän pieneläinkäynnit	461	617	647	500	500
Kustannukset € / vuosi	177.747	200.834	245.770	242.000	246.000

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-230 423	-242 065	-255 519	-255 519	-255 519
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-230 423	-242 065	-255 519	-255 519	-255 519
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-230 423	-242 065	-255 519	-255 519	-255 519
VUOSIKATE	-230 423	-242 065	-255 519	-255 519	-255 519
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-230 423	-242 065	-255 519	-255 519	-255 519

1308 MAASEUTUHALLINTO

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Maaseutuhallinto on Rantasalmen kunnan alainen palvelu- ja tulosityksikkö, joka hoitaa maaseutuhallinnon viranomaistehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Täysin sähköiseksi muuttunut tuenhaku ja vuosittain laajeneva satelliittivalvonta vaativat sekä viljelijöiltä että hallinnolta edelleen uusien toimintatapojen omaksumista. Osaamattomuus tukiehdossa tai sähköisessä asiointissa ovat riskejä maatalan tulonmuodostukselle. Koulutuksen ja tiedotuksen saavuttavuuden parantamiseksi vuoden 2025 koulutukset toteutetaan viljelijöille tehtävän kyselyn perusteella viljelijätoiveiden mukaisiksi. Koulutuksessa pyritään huomioimaan paitsi tukiehtojen koulutus myös sähköisen asiointin osaaminen yleisesti. Maaseutuhallinnon päätavoitteena on tukea maatalojen elinvoimaa tarjoamalla ennakoitava tulonmuodostuskanava tukien kautta.

Vastuhenkilö: Maaseutupäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus.	Viljelijöiden asiointipalvelua ja tukikoulutuksia kehitetään asiakkaiden toiveiden mukaiseksi.	Koulutuksessa ja tiedotuksessa toteutetaan kyselyn perusteella eniten painoarvoa saaneita tapoja ja kanavia. Myös vähintään yksi uusi vuorovaikutustapa otetaan käyttöön.

Tunnusluvut:

Tunnusluku (koko yt-alue)	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Henkilöstö, htv	2,9	2,9	2,7	2,6	2,5
Aktiivimaatiloja	622	610	583	580	535
Käsitelty tukia milj. €	20,24	22,33	19,86	20,0	20,0

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	117 817	126 095	118 410	118 410	118 410
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	389	308	140	140	140
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	118 207	126 403	118 550	118 550	118 550
Henkilöstökulut	-123 772	-129 079	-133 184	-133 184	-133 184
Palvelujen ostot	-26 091	-31 400	-19 298	-19 298	-19 298
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-589	-2 200	-2 150	-2 150	-2 150
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-6 991	-7 000	-4 300	-4 300	-4 300
TOIMINTAKULUT	-157 443	-169 679	-158 932	-158 932	-158 932
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-39 236	-43 276	-40 382	-40 382	-40 382
VUOSIKATE	-39 236	-43 276	-40 382	-40 382	-40 382
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-39 236	-43 276	-40 382	-40 382	-40 382

1309 MAA- JA METSÄTILAT

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunnan maa- ja metsäomaisuutta hoidetaan kestävästi ja kannattavasti. Metsäomaisuuden hoidossa toteutetaan voimassa olevaa metsäsuunnitelmaa. Metsäomaisuuden hoitotoimet suunnitellaan ja toteutetaan voimassa olevan hoitosopimuksen mukaisesti. Maanvuokraus ja yksityisteiden velvoitteet hoidetaan sopimusten ja osuuksien vaatimalla tavalla.

Maa- ja metsäomaisuuden tuloilla rahoitetaan kunnan taloutta ja kustannukset kohdistuvat joko suoraan tai välillisesti omaisuuden hoitamiseen liittyvien velvoitteiden täyttämiseen.

Vastuhenkilö: Vastuullinen viranhaltija, hallintojohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kunnalla monipuolinen tonttivaranto	Tonttivaranto julkisesti myytävänä
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Ensimmäinen julkisyhteisö, jolla MHY Etelä-Savon alueella FSC-sertifiointi	FSC-sertifiointin saaminen kunnan omistamille metsille
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kuntalaisten osallistaminen ajankohtaisaiheisiin	Järjestetyt tilaisuudet

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Istutettua metsää (HA)				10,1	
Harvennuksia (HA)				22,1	
Uudishakkuita (HA)				9,3	
Hoitotyöt (HA)				46,6	
Myyty puuta (m ³)				4 500	

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	249 488	128 000	400 000	170 000	150 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	158 655	24 400	20 800	20 800	20 800
TOIMINTATUOTOT	408 143	152 400	420 800	190 800	170 800
Henkilöstökulut	0	0	-7 537	-7 537	-7 537
Palvelujen ostot	-124 252	-96 545	-96 515	-93 515	-93 515
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-146	-200	-200	-200	-200
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-17 652	-12 323	-12 325	-12 325	-12 325
TOIMINTAKULUT	-142 050	-109 068	-116 577	-113 577	-113 577
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	266 093	43 332	304 223	77 223	57 223
VUOSIKATE	266 093	43 332	304 223	77 223	57 223
Poistot ja arvonalentumiset	-2 405	-250	-1 629	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	263 688	43 082	302 594	77 223	57 223

1310 KAAVOITUS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Kunnan kaavoitustoiminta on prosessi, jossa kunta suunnittelee ja ohjaa alueiden käyttöä sekä rakentamista. Kaavoitus perustuu rakennuslakiin, ja kaavoituksessa sovitaan yhteen erilaisia maankäyttötarpeita, kuten asuminen, liikenne, työpaikka-alueet ja virkistysalueet.

Yleiskaavoitus on kunnan laaja-alainen suunnitelma, jossa hahmotellaan koko kunnan tai sen osan tulevaa maankäyttöä. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja rakentamista pitkällä aikavälillä. Se määrittelee esimerkiksi liikenneverkoston ja viheralueet, mutta ei yleensä yksityiskohtaisesti sääntele yksittäisten tonttien käyttöä.

Asemakaavoitus on yksityiskohtaisempi suunnitelma, joka koskee rajattuja alueita, esimerkiksi taajamia, asuinalueita tai liikekeskuksia. Asemakaavassa määritellään tarkasti, miten tontit ja rakennukset sijoittuvat, kuinka korkeita rakennuksia voidaan rakentaa, ja minkälaista toimintaa kullekin alueelle sallitaan.

Kaavoitustyötä hankitaan ostopalveluna. Kunnan kaavoituksen ohjausryhmä ohjaa kunnan kaavoitustyötä.

Kaavoituksella pyritään luomaan toimivaa, viihtyisää ja kestävää ympäristöä, joka palvelee kuntalaisten tarpeita. Kaavoitus huoltaa osaltaan kunnan karttapalvelua.

Vastuhenkilö: tekninen johtaja, hallintojohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kunnalla eteneviä kaavahankkeita	Vähintään kolme kaavahanketta vireillä
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kunnan aktiivinen ote kaavoituksessa	Kaavoituksen ohjausryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa
3	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus.	Kuntalaisten osallistuminen kaavoitusprosessiin	Osallistamiskerrat

Kaavoituksesta laaditaan vuosittain lakiin perustuen kaavoituskatsaus.

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA2025
Valmistuneita kaavoja (tai kaavamutoksia)				0	2
Vireille laitettavat kaavat					3

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-22 514	-22 971	-23 255	-23 255	-23 255
Palvelujen ostot	-18 531	-29 130	-18 130	-8 130	-8 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-41 045	-52 101	-41 385	-31 385	-31 385
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-41 045	-52 101	-41 385	-31 385	-31 385
VUOSIKATE	-41 045	-52 101	-41 385	-31 385	-31 385
Poistot ja arvonalentumiset	-334	-267	-214	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-41 378	-52 368	-41 599	-31 385	-31 385

130 HALLINNON TOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	485 070	348 975	547 610	317 310	297 760
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	13 516	11 908	4 415	4 340	4 415
Muut toimintatuotot	169 759	29 150	21 050	21 050	27 605
TOIMINTATUOTOT	668 344	390 033	573 075	342 700	329 780
Henkilöstökulut	-694 864	-716 724	-909 610	-899 914	-904 560
Palvelujen ostot	-1 061 331	-1 088 939	-1 438 932	-1 559 648	-1 560 748
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 529	-17 570	-22 250	-22 250	-22 850
Avustukset	-261 540	-109 500	-376 305	-422 805	-402 805
Muut toimintakulut	-108 825	-79 023	-63 175	-59 975	-60 975
TOIMINTAKULUT	-2 140 090	-2 011 756	-2 810 272	-2 964 592	-2 951 938
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 471 745	-1 621 723	-2 237 197	-2 621 892	-2 622 158
VUOSIKATE	-1 471 745	-1 621 723	-2 237 197	-2 621 892	-2 622 158
Poistot ja arvonalentumiset	-23 988	-517	-1 843	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 495 734	-1 622 240	-2 239 040	-2 621 892	-2 622 158

300 HYVINVOINNIN JA SIVISTYKSEN TOIMIALA

3001 SIVISTYKSEN HALLINTO

3005 HYVINVOINNIN HALLINTO

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta vastaa hallintosäännön mukaisesti sivistys- ja nuorisotoimesta sekä hyvinvointipalveluista ja vapaa-aikatoimesta. Hyvinvointi- ja sivistystoimialan hallinnon kulut käsittävät hyvinvointijohtajan sekä osan lukion rehtorin ja sivistysjohtajan (30 %) ja toimistosihteerin (50 %) työpanoksista sekä lautakunnan toiminnan.

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja ja lukion rehtori ja sivistysjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Toimialan päätöksenteko on tehokasta	Lautakunnan sähköisiä kokouksia pidetään riittävä määrä toimialan sujuvan toiminnan varmistamiseksi. Hallintosääntö on ajan tasalla toimialan osalta.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Lautakunnan kokousten määrä	-	-	-	*	8

*Uuden lautakunnan toiminta käynnistynyt.

Määräraha- ja tulotaulukko: Sivistyksen hallinto

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	599	80	200	175	200
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	599	80	200	175	200
Henkilöstökulut	-49 440	-49 596	-50 022	-50 022	-50 022
Palvelujen ostot	-4 344	-1 534	-2 830	-2 830	-2 830
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-291	-126	-170	-170	-170
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-279	-418	-280	-280	-280
TOIMINTAKULUT	-54 353	-51 674	-53 302	-53 302	-53 302
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-53 754	-51 594	-53 102	-53 127	-53 102
VUOSIKATE	-53 754	-51 594	-53 102	-53 127	-53 102
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-53 754	-51 594	-53 102	-53 127	-53 102

Määräraha-aulukko; Hyvinvoinnin hallinto

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	80	80	70	80
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	80	80	70	80
Henkilöstökulut	0	-78 863	-76 580	-76 580	-76 580
Palvelujen ostot	0	-9 300	-9 750	-9 750	-9 750
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-1 850	-1 550	-1 550	-1 550
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	-804	-415	-415	-415
TOIMINTAKULUT	0	-90 817	-88 295	-88 295	-88 295
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	-90 737	-88 215	-88 225	-88 215
VUOSIKATE	0	-90 737	-88 215	-88 225	-88 215
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	-90 737	-88 215	-88 225	-88 215

30012 VARHAISKASVATUS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunnan varhaiskasvatuksen tehtävä on tarjota laadukasta ja tavoitteellista varhaiskasvatustilaa (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelmaan (päivitetty 2024) pohjautuvaa varhaiskasvatusta 0–5 -vuotiaille lapsille. Varhaiskasvatusta järjestetään yhdessä päiväkodissa sekä perhepäivähoidossa. Päiväkodissa tarjotaan tarpeen mukaan vuoroa sekä koulujen loma-aikoina hoitoa myös esikoululaisille. Ensisijaisesti varhaiskasvatuspaikka järjestetään oman kunnan sisällä. Jos varhaiskasvatuspaikkaa ei ole tarjota, kunta voi ostaa palvelun naapurikunnasta tai yksityiseltä toiminnanharjoittajalta.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	- tavoitteena pystyä vastaamaan perheiden hoidontarpeeseen aikarajojen puitteissa. (4kk hakemuksen jättämisestä, 2 viikkoa äkillinen työllistyminen) - tavoitteena 100 % käyttöaste sekä päiväkodissa että perhepäivähoidossa.	Täyttöaste (Daisyn raporttien mukaan)
2	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	- varhaiskasvatuksen toiminnan kehittäminen mahdollistamalla koulutukseen osallistuminen, koulutuksista saadun tiedon jakaminen sekä hyödyntäminen. - Valssin käyttöönotto	koulutussuunnitelman toteutumisen seuranta, koulutuksiin osallistujien tilastointi, koulutuksista saadun tiedon dokumentointi vakan yhteisiin tiedostoihin. Valssin arviointityökalujen käyttäminen
3	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	- lastenhoitajien suunnittelu-aika (1 h/vko) -> tavoitteena antaa aikaa myös toiminnan suunnittelulle, tähän asti on toteutettu opettajan/tiimin suunnitelmia ilman erillistä suunnittelua. Nostaa työmotivaatiota, henkilökohtaisia osaamisalueita ja tätä kautta vaikuttaa työn laatuun.	suunnittelu-aika työvuorolistoissa, lastenhoitajille kysely suunnitteluajan merkityksestä oman työn kehittämiseksi ja toteuttamisen mahdollistamiseksi kevätkauden lopussa.
4	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	- vanhemmuuden tukeminen, yhteistyön vahvistaminen kodin ja varhaiskasvatuksen välillä -> kuukausittain järjestettävät keskusteluillat, pihatalkoot vanhempainillan sijaan syksyllä -25, vanhempaintoimikunnan perustaminen esille aina toimintakauden alussa	Osallistujamäärien seuraaminen, palautekysely

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025
Päiväkodeissa olevien lasten lukumäärä	71	60	64	68	71	66
Perhepäiväkodeissa olevien lasten lukumäärä	5	-	-	-	-	-
Perhepäivähoidossa olevien lasten lukumäärä	15	13	8	4	4	4
Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten lukumäärä päiväkodeissa	3/4,2 %	4/6,6 %	3/4,6 %	1/1,4 %	1/1,4 %	1/1,4 %
Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten lukumäärä perhepäivähoidossa	-	-	-	-		-
Lasten kotihoidontuen saajien määrä	28	25	23	20	20	20
Kunnassa olevat 0-6 v lapset	158	126	124	109	101	103

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	3 000	30 000	30 000	30 000
Maksutuotot	5 834	20 750	16 000	16 000	16 000
Tuet ja avustukset	2 145	2 010	11 043	11 013	11 043
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	7 979	25 760	57 043	57 013	57 043
Henkilöstökulut	-243 924	-1 072 086	-1 022 383	-1 022 383	-1 022 383
Palvelujen ostot	-32 773	-192 660	-208 556	-208 556	-208 556
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 221	-12 560	-11 450	-11 450	-11 450
Avustukset	-118 304	-109 532	-81 500	-81 500	-81 500
Muut toimintakulut	-4 006	-4 814	-5 696	-5 696	-5 696
TOIMINTAKULUT	-401 229	-1 391 653	-1 329 585	-1 329 585	-1 329 585
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-393 251	-1 365 893	-1 272 542	-1 272 572	-1 272 542
VUOSIKATE	-393 251	-1 365 893	-1 272 542	-1 272 572	-1 272 542
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-16 520	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-393 251	-1 365 893	-1 289 062	-1 272 572	-1 272 542

30022 PERUSOPETUS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Perusopetuksella on kasvatus- ja opetustehtävä. Perusopetus tarjoaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta Rantasalmen yhtenäiskoulussa. Perusopetuksen tavoite on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetusta edeltää esiopetus, jota annetaan omassa ryhmässä Rantasalmen yhtenäiskoulussa sekä yksittäisille pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille Päiväkoti Kuutissa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan 0.–2. luokkien ja erityisen tuen oppilaille. Sairaalaopetus järjestetään ostopalveluna oppilaiden hoitajaksojen ajalle. Perusopetus tuottaa jatko-opintokelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Koko ikäluokka saa peruskoulun päättötodistuksen.	Peruskoulun päättötodistuksen saaneet % ikäluokasta
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Koulukuljetuskustannusten nousun hillitseminen lukujärjestysteknisesti sisältäen odotustunnit ja kerhotarjontaa	Ns. välikuljetusten lkm/vko lukujärjestyksessä lukuvuosittain
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Oppimateriaalien ja digilaitteiden ajanmukaisuus ja riittävyys taataan kaikille ikäluokille.	Syyskuussa toteutettavan opettajakyselyn tulokset
4	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Toteutetaan yrittäjyyskasvatusta erityisesti NYTin Yrityskylään osallistumalla.	Yrityskylä -kokonaisuuden toteutuminen 6. ja 9. -luokilla ja niihin liittyvän Yrityskyläpäivät Kuopiossa toteutuminen
5	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Perusopetuksen vähimmäistuntimäärän kasvattaminen 3 vvt:lla 1.8.2025- (OKM)	Päivitetty tuntikehys käytössä 1.8.2025
6	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Oppimisen tuen kokonaisuudistus 1.8.2025- (OKM)	Päivitetty opetussuunnitelma käytössä 1.8.2025

Oppilasmäärät (syyslukukauden tilastointipäivän oppilasmäärä 2021 →)

Tunnusluku	2021	2022	2023	2024	2025
Yhtenäiskoulu 1–6 luokat	176	176	191	192	164
Yhtenäiskoulu/esiopetus	19	32	33	20	23
Yhteensä 0–6 luokat	195	208	224	212	187
Yhtenäiskoulu 7–9 luokat	85	79	73	83	108
Perusopetus yhteensä	280	302	297	295	295

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	34 254	17 509	56 757	56 757	56 757
Maksutuotot	39 869	30 000	30 000	30 000	30 000
Tuet ja avustukset	18 067	10 940	80 000	79 980	80 000
Muut toimintatuotot	20 045	2 000	3 000	3 000	3 000
TOIMINTATUOTOT	112 234	60 449	169 757	169 737	169 757
Henkilöstökulut	-2 166 900	-2 329 375	-2 377 134	-2 377 134	-2 377 134
Palvelujen ostot	-927 677	-989 685	-1 601 543	-1 601 543	-1 601 543
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 640	-70 365	-66 665	-66 665	-66 665
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-26 106	-15 250	-14 500	-14 500	-14 500
TOIMINTAKULUT	-3 187 323	-3 404 676	-4 059 842	-4 059 842	-4 059 842
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-3 075 089	-3 344 226	-3 890 085	-3 890 105	-3 890 085
VUOSIKATE	-3 075 089	-3 344 226	-3 890 085	-3 890 105	-3 890 085
Poistot ja arvonalentumiset	-232 737	-217 388	-187 209	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-3 307 826	-3 561 614	-4 077 294	-3 890 105	-3 890 085

30023 LUKIO-OPETUS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Lukio on oppivelvollisuuskoulutusta ja antaa opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Lukiossa toimii myös aikuislinja (päiväaika).

Lukiossa voi opiskella yleislinjalla, musiikkiteatterilinjalla, studiotekniikkalinjalla tai matkailulinjalla. Lukiossa voi suorittaa valtakunnallisen ylioppilastutkinnon.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Lukion linjat ovat vetovoimaisia ja houkuttavat opiskelijoita Rantasalmelle myös ulkopaikkakunnilta. Oman peruskoulun päättöluokkalaisista 45 % aloittaa lukion ja lisäksi viisi ulkopaikkakuntalaista sekä 10 kv-opiskelijaa	Lukio-opinnot aloittaneet % oman peruskoulun päättöluokkalaisista Ulkopaikkakuntalaisten (suomalaiset) lkm. I lk Kv-opiskelijoiden lkm. I lk
2	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Musiikkiteatterilinja ylläpitää osaltaan kunnan kulttuuripalvelutarjontaa	Musiikkiteatterilinjalla toteutuu lukuvuosittainen produktio
3	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Yrittäjäyyskurssiyhteistyö XAMK kanssa (matkailulinja)	XAMK yhteistyökursseille osallistuvien Rantasalmen lukion opiskelijoiden lkm.
4	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Studiotekniikkalinja tukee osaltaan kunnan kulttuuritarjontaa	Studiotekniikkalinjan osallistuminen tapahtumien järjestämiseen lkm.
5	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Vuosiluokat ylittävä opetus Kuntien välinen yhteistyö lukiokoulutuksessa	Vuosiluokat ylittävät opintojaksot lkm. Toteutunut kuntien välinen yhteistyö

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Opiskelijoita	66	57	59	58	55	60

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	7 397	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	18 467	14 815	13 580	13 570	13 580
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	25 864	14 815	13 580	13 570	13 580
Henkilöstökulut	-524 924	-534 258	-510 031	-510 031	-510 031
Palvelujen ostot	-114 433	-106 119	-108 578	-108 578	-108 578
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 639	-3 908	-14 205	-14 205	-14 205
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 865	-5 334	-5 198	-5 198	-5 198
TOIMINTAKULUT	-659 861	-649 619	-638 012	-638 012	-638 012
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-633 996	-634 804	-624 432	-624 442	-624 432
VUOSIKATE	-633 996	-634 804	-624 432	-624 442	-624 432
Poistot ja arvonalentumiset	-48 373	-46 184	-47 800	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-682 370	-680 988	-672 232	-624 442	-624 432

30024 MUU TOINEN ASTE / MUU KOULUTUS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Kunta ostaa Savonlinnan musiikkiopistolta oppilaspaikkoja taiteen perusopetuksen järjestämiseksi oppiaineina tanssi ja musiikki, joita ei opeteta Rantasalmella.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Kaksi Savonlinnan musiikkiopiston oppilaspaikkaa täyttyy	Täyttyneiden oppilaspaikkojen lkm

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Oppilaspaikkojen lkm	4	4	4	3	2

Määräraha-aulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-2 781	-2 781	-1 854	-1 854	-1 854
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-2 781	-2 781	-1 854	-1 854	-1 854
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 781	-2 781	-1 854	-1 854	-1 854
VUOSIKATE	-2 781	-2 781	-1 854	-1 854	-1 854
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 781	-2 781	-1 854	-1 854	-1 854

30025 KIRJASTO

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Kunta järjestää kirjastopalvelun itsenäisesti ja kirjastoautopalvelut yhteistyösopimuksin Joroisten ja Juvan kuntiin. Yhteistyö Lumme-kirjastojen kanssa on tiivistä.

Kirjasto toteuttaa kirjastolain velvoittamat tavoitteet. Toimintaa ohjaavat lisäksi Rantasalmen kuntastrategia ja hyvinvointisuunnitelma. Kirjastotiloja käytetään oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan edistämien yhdenvertaisuutta ja osallisuutta. Kirjasto edistää myös moniarvoista kulttuurista vuoropuhelua.

Vastuhenkilö: Kirjastonjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Kirjaston asiakas saa tarvitsemansa palvelun. Näitä ovat esim. lukemista ja lukutaitoa edistävät palvelut kaikille ikäryhmille, kunnan neuvontapalvelut ja digipalvelut.	Kirjaston kävijämäärä, lukutaitoa edistävät käyttäjäkoulutusten määrä eri ikäryhmille ja digipalvelujen määrä.
2	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Kirjasto lisää kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta.	Kirjaston tapahtumien määrä yksin ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lainausten määrä.
3	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Kirjaston käyttäjämäärä pysyy vuoden 2024 tasoisena.	Kirjaston kävijämäärä pysyy edellisvuoden tasoisena.
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Omatoimikirjaston käyttö on aktiivista asiakaspalveluaikojen ulkopuolella ja kuntalaisille on tarjolla uutta aineistoa.	Omatoimikirjaston kävijämäärä ja uuden aineiston hankintamäärä.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Kirjastokäynnit/as	9,52	10,81	13,98		14
Lainauksia/as	14,20	18,39	18,06		18
Järjestettyjä tilaisuuksia	30	63	93		30
Kirjaston käyttäjäkoulutus	18	21	18		20

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	99 061	95 431	87 100	69 172	69 172
Maksutuotot	0	300	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 843	240	1 050	1 050	1 050
Muut toimintatuotot	2 116	1 580	1 184	1 184	1 184
TOIMINTATUOTOT	103 020	97 551	89 334	71 406	71 406
Henkilöstökulut	-209 721	-217 777	-205 586	-171 046	-171 046
Palvelujen ostot	-46 513	-37 280	-33 280	-33 080	-33 080
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 578	-50 601	-46 150	-44 912	-44 912
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-786	-1 550	-1 776	-1 776	-1 776
TOIMINTAKULUT	-309 598	-307 208	-286 792	-250 814	-250 814
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-206 578	-209 657	-197 458	-179 408	-179 408
VUOSIKATE	-206 578	-209 657	-197 458	-179 408	-179 408
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-206 578	-209 657	-197 458	-179 408	-179 408

30026 KANSALAIPOISTO

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Kansalaisopisto järjestää alueelliseen sivistystarpeeseen vastaavaa koulutusta ja tukee yksilön itsensä kehittämismahdollisuuksia. Opisto toimii lähipalveluperiaatteella elämänlaajuisen oppimisen ideologian pohjalta. Kansalaisopistopalvelut alueelle tuottaa Järvi-Saimaan kansalaisopisto, jonka isäntäkunta on Sulkava.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Järvi-Saimaan kansalaisopisto tarjoaa Rantasalmella yleissivistävää koulutusta sekä taide- ja taitoaineiden opetusta: mm. kirjallisuuden, kädentaitojen, musiikin ja liikunnan kurssit. Vieraiden kielten ja tietotekniikan opetus on opiston yhteistä etäopetusta.	Rantasalmen kursseihin osallistuvien lkm. 880/920 (bruttoarvio) (rantasalmelaiset/kaikki), Rantasalmelaisten osallistuminen kansalaisopiston kursseille Sulkavalla 15 ja Juvalla 10 (lkm)
2	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Järvi-Saimaan kansalaisopisto tarjoaa musiikin ja teatterin perusopetusta vähintään opetussuunnitelmien edellyttämän määrän vuosittain. Näin opetusohjelmassa otetaan huomioon lukion säilyminen Rantasalmella (musiikkiteatterilinja). Lukion studiotekniikkalinjan opetus myyntipalveluna.	Taiteen perusopetus määrä 1500 h (Huom, vähennystä lähes 300 tuntia edellisvuoteen) Studiotekniikkalinjan osallistuja 16 hlö (kevät 2025 8, syksy 2025 8) Muu opetus n. 1500 tuntia
3	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Taiteen perusopetuksen tapahtumat (konsertit, musikaaliesitykset). Kädentaitojen kevätnäyttely	Tapahtumien lukumäärä ja laajuus: TPO 14, näyttely 1
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Hankkeet: JODY - ilmaisia digitaitokursseja, LAKE23-25 - etelä-savolaisen oppimisportaalin rakentaminen ja digikurssisisällön tuottaminen, KV-hanke Musiikin opettajien Erasmus+ -opintoretki Saksa-Tanska-Ruotsi	Hankekohtaisten tavoitteiden toteutuminen

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Opetustunnit	3576	3700	3496	2444	3000
Opetusryhmät	160	110	119	90	95
Opiskelleet	1889	1200	1370	1000	900

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	7 681	9 000	7 620	7 620	7 620
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	7 681	9 000	7 620	7 620	7 620
Henkilöstökulut	-7 504	-8 791	-8 775	-8 775	-8 775
Palvelujen ostot	-127 663	-144 686	-138 457	-128 457	-128 457
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 453	-2 500	-2 000	-2 000	-2 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-28 272	-29 148	-25 300	-25 300	-25 300
TOIMINTAKULUT	-165 893	-185 125	-174 532	-164 532	-164 532
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-158 212	-176 125	-166 912	-156 912	-156 912
VUOSIKATE	-158 212	-176 125	-166 912	-156 912	-156 912
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-158 212	-176 125	-166 912	-156 912	-156 912

30027 NUORTEN PALVELUT

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Nuorten palvelujen keskeisenä tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, sekä edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista. Nuorten palvelut sisältävät nuorisotilatoiminnan, nuorten vaikuttajaryhmä Kasvon toiminnan tuen, etsivä nuorisotyön sekä nuorten harrastamisen tukemisen avustusten ja hankkeiden kautta.

Lisäksi nuorten paja on osa Rantasalmen kunnan omaa toimintaa ja nuorten palveluita. Aluehallintovirasto osarahoittaa nuorten pajan toimintaa. Tavoitteena on säilyttää hyvin toimimaan saadut asiakaslähtöiset käytänteet ja kehittää pajatoimintaa yhdessä hyvinvointialueen kanssa nykyisissä toimitiloissa. Oppilaitosyhteistyö sekä pajan opinnollistaminen mahdollistavat ammatillisten opinnojen osien suorittamisen Rantasalmella nuorten pajalla.

Vastuhenkilö: Nuorten palvelujen koordinaattori, Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Nuokkarin tilajärjestelyt	Nuokkarin toiminnan käynnistäminen uusissa tiloissa
2	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Nuorten vaikuttajaryhmä KASVO:n aktiivinen toiminta	Vaikuttajaryhmän kokoontumiskerrat ja nuorten kuulemistilaisuuden toteutuminen
3	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Määritellyt ja vaikuttavat yhteistyökumppanuudet	Nuorten palvelujen avustusten ja ostopalvelujen kautta saatavien palveluiden toteutuma
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Nuorten ohjautuminen nuorten pajan toimintaan	Asiakasmäärä nuorten pajalla

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Kävijämäärä nuorisotilalla (käynti)	-	-	-	-	1200
Käyttäjämäärä bänditilalla	-	-	-	-	25
Etsivän nuorisotyön asiakkaat (hlöä/v)	-	-	-	-	22
Nuorten paja asiakkaat (hlöä/v)	-	-	(~10)	8–10	8

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	507	1 300	3 600	3 600	3 600
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	54 637	54 240	49 315	49 315	49 315
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	55 144	55 540	52 915	52 915	52 915
Henkilöstökulut	-155 929	-154 617	-155 997	-155 997	-155 997
Palvelujen ostot	-28 727	-23 169	-28 994	-19 994	-19 994
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 120	-7 944	-6 663	-6 663	-6 663
Avustukset	-31 501	-30 500	-17 500	-17 500	-17 500
Muut toimintakulut	-7 016	-31 019	-16 570	-16 570	-16 570
TOIMINTAKULUT	-231 293	-247 250	-225 724	-216 724	-216 724
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-176 150	-191 710	-172 809	-163 809	-163 809
VUOSIKATE	-176 150	-191 710	-172 809	-163 809	-163 809
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-176 150	-191 710	-172 809	-163 809	-163 809

3003 HYVINVOINTI

30031 HYVINVOINTIPALVELUT

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Hyvinvointipalveluihin kuuluvat kylä- ja yhteistoiminta- ja aikuisten harrastamisen seteli –avustukset, digituki, maahanmuuttoasiat ja vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta. Kumppanuussopimuksilla tuetaan kyläyhteisöjen aktiivista toimintaa. Digituen keinoin lisätään kuntalaisten valmiuksia mm. sähköiseen asiointiin. Maahanmuuttoon liittyvät palvelut lain kotoutumisen edistämiseksi mukaisesti hankitaan Savonlinnan kaupungilta ja toiminta on seudullista. Vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä toimii hyvinvointijohtaja.

Hyvinvointipalveluiden henkilöstö muodostuu hyvinvointijohtajasta.

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Kylien yhteisöllistä toimintaa aktivoidaan avustuksin	Kylätoiminta ja aikuisten harrastamisen seteli -avustukset jaetaan määrärahojen puitteissa
2	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Asiakkaiden valmiudet käyttää sähköisiä asiointikanavia vahvistuvat	Digitukeen pystytään tarjoamaan kirjaston digituen lisäksi esim. ajoittaista digiklinikkapalvelua
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Seudullinen KOTO24 – palvelut saadaan käynnistettyä onnistuneesti.	Asiakkaat ohjautuvat palveluun ja lakisääteiset palvelut saadaan tuotettua vaaditusti
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Vanhus- ja vammaisneuvosto toimii aktiivisena kunnan vaikuttajatoimielimenä	Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuu säännöllisesti, osallistuu osaltaan kunnan ja hyvinvointialueen päätöksentekoon ja tuottaa sisältöä mm. Vanhusten viikon tapahtumien muodossa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Avustuksia hakeneiden yhdistysten lukumäärä	6	7	8	11	11
Digitukeen osallistuneiden lukumäärä	-	-	-	*50	60
Kotiutumispalveluiden piirissä olevien lukumäärä				** 50	
Vanhus- ja vammaisneuvoston kokousten lukumäärä	-	-	-	4	4

*Toiminta käynnistynyt hyvinvointipalveluissa v.2024 aikana. Kirjaston palveluista erillinen seuranta.

** Toiminta käynnistynyt tilapäistä suojelua saavien osalta vuoden 2024 alusta.

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	22 986	100 000	100 000	100 000	100 000
Muut toimintatuotot	139 198	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	162 184	100 000	100 000	100 000	100 000
Henkilöstökulut	-34 757	0	-1 125	-1 125	-1 125
Palvelujen ostot	-1 516	-51 000	-46 875	-46 875	-46 875
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 437	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-78 593	-3 500	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-157 303	-54 500	-48 000	-48 000	-48 000
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	4 880	45 500	52 000	52 000	52 000
VUOSIKATE	4 880	45 500	52 000	52 000	52 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	4 880	45 500	52 000	52 000	52 000

30037 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sisältää hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät, kunnalle kuuluvat tehtävät (mm. hyvinvointikoordinointi), ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä osallisuuden edistämisen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteuttaminen on kunnassa läpileikkaavaa ja hyvinvoinnin osalta hallintokunnat ylittävä hyvinvointisuunnitteluun ja toteutukseen liittyvä yhteistyö on keskeisessä roolissa. Yhteistyö hyvinvointialueen hyvinvointityön kanssa korostuu Etelä-Savon kumppanuusstrategia toteutettaessa. Toimintaan liittyy myös hankeyhteistyö. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen henkilöstö koostuu hyvinvointijohtajasta.

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Etelä-Savon kumppanuusstrategian käyttöönotto	Hyvinvointiyhteistyön käytännön toiminnot osana kunnan hyvinvointisuunnittelua ja tiedolla johtamisen tietopankin edistäminen (mahdollinen THL:n rahoitus)
2	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Osallisuussuunnitelman käyttöönotto	Vaikuttamistoimielinten toiminnan vakiinnuttaminen osaksi päätöksentekoa ja osallistamisen toimintatapojen käytäntöön vienti mm. kyselyt.
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Hankeyhteistyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa	Yhteistyöhankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa mukana olo.
4	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Sähköisen perhekeskustoiminnan juurruttaminen	Omahelpperi.fi ja Omaperhe.fi palveluiden tunnettuuden nosto Sähköisen perhekeskuksen ammattilaisosio aktiivisesti käytössä sivistystoimissa
5	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Voimaa vanhuuteen – toiminnan aktivoiminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Voimaa vanhuuteen – vertaisohjaajatoiminnan kehittäminen Käskynkkä -toiminnan aktivoiminen

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Sähköisen perhekeskuksen käyttäjämäärät, lkm				*100	200
Voimaa vanhuuteen – vertaisohjaajien määrä	4	4	4	4	5
Hyte-kerroin	61	60	67	69	70

*Otetaan käyttöön 2024 syksyllä

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	-9 016	-8 876	-8 995	-8 995	-8 995
Palvelujen ostot	0	-13 500	-12 880	-12 880	-12 880
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-500	-500	-500
Avustukset	0	-10 000	-13 000	-13 000	-13 000
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-9 016	-32 376	-35 375	-35 375	-35 375
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-9 016	-32 376	-35 375	-35 375	-35 375
VUOSIKATE	-9 016	-32 376	-35 375	-35 375	-35 375
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-9 016	-32 376	-35 375	-35 375	-35 375

30036 LIIKUNTAPALVELUT

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Liikuntapalvelujen tarkoituksena on edellytysten luominen kuntalaisten liikunnalle paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa kehittämällä, kansalaistoimintaa tukemalla, liikuntapaikkoja tarjoamalla sekä liikuntaa järjestämällä ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Liikuntapalvelujen painopistealueina ovat terveys- ja erityisliikunnan edistäminen ja jokaisen omatoimisen liikunnan edistäminen. Urheiluseurat ovat keskeisiä toimijoita käytännön työssä. Suomi liikkeelle- ohjelman liikuntaneuvontahankkeen tavoitteena on vähän liikkuvien lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten sekä kaikkien kutsuntaikäisten sekä yritysten henkilökunnan liikunnan edistäminen.

Liikuntapalveluiden koordinointiin/liikunnanohjaukseen käynnistetään rekrytointi syksyllä 2025 palvelurakennemuutosta 1.1.2026 alkaen valmistelevasti. Liikuntapalveluiden kokonaisuus ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Liikunnanohjaajahanke on kunnan hallinnoima ja se toteutetaan, jos hankerahoitus saadaan.

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Kunnan liikunta-alueiden aktiiviseen käyttöön kannustaminen	Käyttäjäseurannan tulokset valituissa kohteissa mm. Kuntosali ja valitun kauden reittiseuranta
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Liikuntapalveluiden suunnittelun ja liikunnanohjauksen hallittu siirto kunnan toiminnaksi 1.1.2026 alkaen	Liikuntakoordinaattorin rekrytointi syksy 2025
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Toimiva yhteistyö sote-alueen kanssa liikunnanohjauksessa	Liikuntaneuvonnan palveluketju on saatu toimintaan ja asiakastietojen kirjaus on mahdollista sähköisesti
4	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Vähän liikkuvien kuntalaisten henkilökohtainen ohjaus	Liikuntaneuvonta –hankkeen asiakasryhmät on tavoitettu ja saatu aktivoitua kohderyhmäläisiä hankkeen asiakkaita
5	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Liikunta-avustuksin kannustetaan eri-ikäryhmille tarjottavia kilpa- ja kuntoliikunnan harrastusmahdollisuuksia.	Avustuksilla on saatu tuettua eri-ikäryhmille suunnattuja liikunnallisia harrastusryhmiä

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Käyttäjäseurannan asiakasmäärä kuntosali	-	-	17400	17700	18000
Käyttäjäseurannan asiakasmäärä valittu ulkoreitti	-	9500	6900	7000	7100
Hankkeen asiakkaat lkm.			190*	190	180
Liikunta-avustuksia hakeneiden yhdistysten lkm.	5	3	4	4	4
Liikunnan TEA-viisarilukema**	78	55	55	59	59

*Hanke käynnistynyt; **Kysely kahden vuoden välein

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	32 776	25 000	35 200	35 200	35 200
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	15 922	22 000	26 879	26 869	26 879
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	48 699	47 000	62 079	62 069	62 079
Henkilöstökulut	-27 236	-39 267	-39 574	-87 238	-87 238
Palvelujen ostot	-398 134	-349 137	-322 187	-260 877	-260 877
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 510	-33 941	-25 829	-26 775	-26 775
Avustukset	-16 000	-15 562	-10 000	-7 500	-7 500
Muut toimintakulut	-2 645	-2 602	-3 150	-6 450	-6 450
TOIMINTAKULUT	-446 526	-440 509	-400 740	-388 840	-388 840
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-397 827	-393 510	-338 661	-326 771	-326 761
VUOSIKATE	-397 827	-393 510	-338 661	-326 771	-326 761
Poistot ja arvonalentumiset	-45 878	-41 134	-36 567	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-443 705	-434 644	-375 228	-326 771	-326 761

30037 KULTTUURIPALVELUT

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Kulttuuripalvelut käsittää kunnan kulttuuritoiminnan edistämisen ja kehittämisen, tapahtumien järjestämistä sekä museon ylläpidon ja kesäaukiolon. Kulttuuripalveluiden tuotantoa ja kehittämistä ohjaa kulttuuristrategia.

Kulttuuripalveluita tuotetaan itse, hankintaan ostopalveluina ja tuotantoa myös tuetaan avustuksin. Museon kesäaukiolo hankintaan ostopalveluna.

Kulttuuripalveluiden henkilöstöön kuuluu kulttuurikoordinaattori 50 %.

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Tuetaan paikallisten kulttuuritoimijoiden ja harrastusryhmien toimintaa	Avustuksilla saadaan paikkakunnalle toteutumaan erilaisia kulttuuritapahtumia ja harrastustoimintaa
2	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Ylläpidetään museon toimintoja	Museo on yleisölle avoinna kesäkuun puolivälistä koulujen alkamiseen saakka
3	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Kulttuuristrategian jalkauttaminen käytäntöön	Keskeiset kunnan koordinoimat kulttuuritapahtumat toteutuvat. Kulttuuritoimijoiden verkosto kokoontuu säännöllisesti. Kulttuuritarjontaa pystytään mahdollistamaan eri ikäryhmille.
4	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Lumovoimaa kulttuurista – hanke toteutuu suunnitellusti	Hankkeen toteutus suunnitelman mukaisesti ja raportointi rahoittajalle

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Myönnettyjen avustusten saajien lkm.	5	3	5	5	5
Kunnan järjestämien kulttuuritapahtumien lkm.	13	13	14	15	10
Kulttuurin HYTE-pisteet	47	47	57	57	50

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	137	80	67 557	67 472	67 487
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	137	80	67 557	67 472	67 487
Henkilöstökulut	-31 044	-34 450	-66 196	-44 187	-44 187
Palvelujen ostot	-22 503	-16 441	-42 570	-40 370	-40 370
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 501	-820	-2 880	-2 780	-2 780
Avustukset	-31 857	-32 500	-29 500	-29 500	-29 500
Muut toimintakulut	-12	0	-2 003	-1 303	-1 303
TOIMINTAKULUT	-86 916	-84 211	-143 149	-118 140	-118 140
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-86 779	-84 131	-75 592	-50 668	-50 653
VUOSIKATE	-86 779	-84 131	-75 592	-50 668	-50 653
Poistot ja arvonalentumiset	-319	-319	-319	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-87 098	-84 450	-75 911	-50 668	-50 653

300 HYVINVOINNIN JA SIVISTYKSEN TOIMIALA YHTEENSÄ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	181 676	151 240	220 277	202 349	202 349
Maksutuotot	45 703	51 050	46 000	46 000	46 000
Tuet ja avustukset	134 930	204 485	349 704	349 514	349 634
Muut toimintatuotot	161 360	3 580	4 184	4 184	4 184
TOIMINTATUOTOT	523 668	410 355	620 165	602 047	602 167
Henkilöstökulut	-3 538 241	-4 527 957	-4 522 396	-4 513 513	-4 513 513
Palvelujen ostot	-1 720 255	-1 937 293	-2 558 354	-2 475 644	-2 475 644
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-194 551	-184 615	-178 062	-177 670	-177 670
Avustukset	-197 662	-198 094	-151 500	-149 000	-149 000
Muut toimintakulut	-152 601	-94 440	-74 888	-77 488	-77 488
TOIMINTAKULUT	-5 803 310	-6 942 399	-7 485 200	-7 393 315	-7 393 315
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-5 279 641	-6 532 044	-6 865 035	-6 791 268	-6 791 148
VUOSIKATE	-5 279 641	-6 532 044	-6 865 035	-6 791 268	-6 791 148
Poistot ja arvonalentumiset	-332 424	-309 950	-292 817	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-5 612 066	-6 841 994	-7 157 852	-6 791 268	-6 791 148

400 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma

Teknisen ja ympäristötoimen toimialaan kuuluu rakennusvalvonta, ympäristövalvonta, yksityistieasiat sekä kiinteistöhallinto ja kuntatekniikka.

Hallintoa varten on perustettu tekninen ja ympäristölautakunta. Viranhaltijat vastaavat tehtävien hoitamisesta hallintosäännön mukaisesti.

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Sitovat tavoitteet

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Säännölliset sisäiset osastopalaverit	Toteutuneet palaverit
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Säännölliset lautakunnan kokoukset	Toteutuneet lautakunnan kokoukset

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Henkilöstö				3,5	3,5
Lautakunnan kokoukset					8
Osastopalaverit					10

Määräraha-aulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	-27 899	-27 899	-27 899
Palvelujen ostot	0	0	-19 650	-19 650	-19 650
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-4 950	-4 950	-4 950
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	-1 450	-1 450	-1 450
TOIMINTAKULUT	0	0	-53 949	-53 949	-53 949
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	0	-53 949	-53 949	-53 949
VUOSIKATE	0	0	-53 949	-53 949	-53 949
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	-53 949	-53 949	-53 949

4001 YMPÄRISTÖVALVONTA

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Ympäristövalvonnan tehtävänä on myöntää tai valmistella eri ympäristölakien ja maa-aineslain mukaiset lupa-asiat sekä yksityistieavustukset. Lakisääteisissä lupa- ja valvonta-asioissa noudatetaan tasapuolista kohtelua koko ympäristötoimen toiminta-alueella.

Vastuhenkilö: Ympäristöasiantuntija

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus	Vieraslajien torjuntaryhmän perustaminen ja koordinointi.	Vieraslajien torjuntapaikat ja -määrät
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kosulanlammen ympäristöluvan tarkistaminen	AVI:lle on lähetetty tarkistamishakemus

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Voimassa olevat maa-ainesluvut	9	9	9	10	9

Määräraha-aulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	23 486	0	0	0	0
Maksutuotot	6 715	8 000	7 000	7 000	7 000
Tuet ja avustukset	134	0	210	210	210
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	30 335	8 000	7 210	7 210	7 210
Henkilöstökulut	-58 432	-61 752	-48 675	-48 675	-48 675
Palvelujen ostot	-13 170	-11 300	-12 800	-12 800	-12 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-309	-1 650	0	0	0
Avustukset	0	-10 000	0	-10 000	-10 000
Muut toimintakulut	-494	-362	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-72 405	-85 064	-61 475	-71 475	-71 475
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-42 070	-77 064	-54 265	-64 265	-64 265
VUOSIKATE	-42 070	-77 064	-54 265	-64 265	-64 265
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-42 070	-77 064	-54 265	-64 265	-64 265

4002 RAKENNUSVALVONTA

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä ja myöntää rakentamisluvat sekä maisematyöluvut ja suorittaa päätöksissä määrätyt katselmukset, valmistella rakentamiseen liittyvien poikkeamislupien lausunnot ja antaa suostumukset pysyvien liikenteen ohjauslaitteiden asentamiseen yksityisteille. Rakennusvalvonnan tehtävänä on myös edistää hyvää rakennustapaa, valvoa rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä neuvoja ja ohjata rakennustoimintaa kestäväällä tavalla.

Vastuhenkilö: tekninen johtaja, rakennustarkastaja

Sitovat tavoitteet

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Rakentamislain mukainen rakennusjärjestys	Uusi rakennusjärjestys voimassa valtuustokauden alussa.
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Valmistautuminen rakentamislain ja rakennetun ympäristön digimuutoksiin jatkuu	Koulutuksiin ja webinaareihin osallistuminen.
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Alueidenkäyttölain muutoksien käyttöönotto toiminnassa	Koulutuksiin ja webinaareihin osallistuminen.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Rakennusluvut; kpl	98	155	49	70	0
Toimenpideluvat; kpl	76	20	30	50	0
Toimenpideilmoitukset	17	17	10	20	0
Viralliset katselmukset	303*	257	148	200	150
Rakentamisluvat; kpl					70

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	43 878	0	0	0	0
Maksutuotot	50 894	75 000	50 000	50 000	50 000
Tuet ja avustukset	556	400	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	95 328	75 400	50 000	50 000	50 000
Henkilöstökulut	-142 385	-144 177	-66 874	-66 874	-66 874
Palvelujen ostot	-30 885	-41 988	-101 830	-101 830	-101 830
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-961	-1 800	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-6 639	-8 480	-7 860	-7 860	-7 860
TOIMINTAKULUT	-180 870	-196 446	-176 564	-176 564	-176 564
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-85 541	-121 046	-126 564	-126 564	-126 564
VUOSIKATE	-85 541	-121 046	-126 564	-126 564	-126 564
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-85 541	-121 046	-126 564	-126 564	-126 564

4003 YKSITYISTIEAVUSTUKSET

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Tekninen ja ympäristölautakunta jakaa yksityistieavustukset valtuuston osoittaman määrärahan mukaan ja huolehtii seurannasta. Rakennustarkastaja antaa suostumuksen pysyvien liikenteen ohjauslaitteiden asentamiseen yksityisteille

Vastuuhenkilö: Ympäristöasiantuntija

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen	Seurataan teiden kuntoa ja kirjauksia Digiroad-palveluun	Valvontakäynnit yksityisteillä

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Avustettavat km/kunnossapito	269	270	263	280	270
Kunnossapitoavustukset	86 515	85 666	100 587	110 000	90000
Perusparannusavustukset	3 057	3 550	9 100		

Määrärahataulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Avustukset	-109 689	-110 000	-90 000	-90 000	-90 000
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-109 689	-110 000	-90 000	-90 000	-90 000
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-109 689	-110 000	-90 000	-90 000	-90 000
VUOSIKATE	-109 689	-110 000	-90 000	-90 000	-90 000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-109 689	-110 000	-90 000	-90 000	-90 000

4004 KIINTEISTÖT

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Kunnan kiinteistöt kuuluvat kunnan teknisen ja ympäristön toimialaan, pois lukien vesi- ja viemärlaitoksen kiinteistöt.

Kiinteistöille tuotettavat palvelut ostetaan palveluntuottajilta. Kiinteistöhuoltokumppani vastaa kiinteistöjen ylläpidosta erikseen laadittavan ylläpito-ohjelman ja vastuujakotaulukon mukaisesti. Kiinteistöhuoltopalvelujen tarjoaja tuottaa mm. seuraavia palveluita: rakennusten ja kiinteistöön kuuluvien alueiden vuosittaiset kunnossapito-ohjelman mukaiset kunnossapitotyöt vastuujakotaulukon mukaisesti; kiinteistöautomaation ylläpito ja osallistuminen valmius- ja poikkeusolotilanteisiin. Lisäksi yhtiöltä ostetaan kiinteistöihin tarvittavat siivous- ja puhtaanapitopalvelut.

Kunnalla on valmistumassa kiinteistöohjelma ja sen mukaiset toimenpiteet jatkuvat. Kiinteistökannan järjestelyt, myynnissä olevien kiinteistöjen markkinointi, kiinteistöjen korjausvelan pienentämistoimet (remontointi ja budjetoidut korjaukset) ja kiinteistöistä luopuminen. Hyvinvointikiinteistöiden osalta tulee tapahtumaan yhtiöittäminen kunnan kiinteistökannasta vuoden 2025 aikana.

Määrärahalta ja toiminnallisilla sitovilla tavoitteella edistetään kuntastrategian mukaisia tavoitteita:

- Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta; Haetaan omaisuuden hallintaan liittyvien järjestelyjen kautta taloudellisuutta ja tehokkuutta omaisuuden hoitoon valmistuvan kiinteistösuunnitelman myötä.

Vastuuhenkilö: Tekninen päällikkö, kiinteistöpäällikkö

Sitovat tavoitteet

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Kiinteistöohjelman toiminnan käynnistäminen	Käynnistyykö kiinteistöohjelman mukaisia toimia.
2	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Vuokra-asuntojen uustuotannon käynnistäminen	Pyritään löytämään ratkaisu, jolla saataisiin käyntiin yhden uudiskohteen mahdollistaminen.
3	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Tyhjien rakennusten myynti tai purkaminen	Vähintään yhden rakennuksen myynti uuteen käyttöön tai purkaminen.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Vuokra-asuntohakemuksia*				47 kpl+ opiskelijat	40kpl
Tilikauden aikana vuokrattujen asuntojen määrä**					24kpl
Tilikauden aikana vuokratut liiketilat**					3kpl

* tilastointi aloitettu v. 2024 alussa, ** tilastointi aloitetaan v. 2025 alusta.

Määräraha-aulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	6 925	64 240	58 240	418 240	418 240
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	430	320	15 595	595	595
Muut toimintatuotot	1 332 823	1 383 880	1 249 207	1 249 207	1 249 207
TOIMINTATUOTOT	1 340 177	1 448 440	1 323 042	1 668 042	1 668 042
Henkilöstökulut	-93 493	-72 578	-75 491	-75 493	-75 493
Palvelujen ostot	-1 468 584	-1 051 204	-912 621	-864 621	-864 621
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-118 387	-581 036	-598 480	-598 480	-598 480
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-230 974	-346 658	-244 367	-244 367	-244 367
TOIMINTAKULUT	-1 911 438	-2 051 476	-1 830 959	-1 782 961	-1 782 961
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-571 261	-603 036	-507 917	-114 920	-114 920
VUOSIKATE	-571 261	-603 036	-507 917	-114 920	-114 920
Poistot ja arvonalentumiset	-761 104	-319 906	-350 669	-334 411	-334 411
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 332 365	-922 942	-858 586	-449 331	-449 331

4005 KUNTATEKNIikka

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Tekninen ja ympäristötoimiala järjestää tarvittavat tekniset palvelut. Järvi-Saimaan Palvelut Oy tuottaa Rantasalmen kunnalle sopimukseen perustuvat teknisen toimen palvelut. Palvelun tuotanto tapahtuu yhteistyökuntien ohjauksessa.

Kuntatekniikka sisältää liikenneväylät, puistot, osin satamat sekä muut yleiset alueet. Liikenneväyliin kuuluu kaavateiden ylläpito. Satamien hoitopalvelua on ostettu myös ulkopuoliselta toimijalta.

Liikenneväyliä, puistoja ja yleisiä alueita hoidetaan sopimusten mukaisesti. Kupialan pumppaamon ja Ketveleen kanavan kunnossapito vedenvirtauksen ylläpitämiseksi. Satamien venepaikkojen hallinnoinnin ja vuokraamisen järjestelyt ympärivuotisella ostosopimuksella.

Käyttötalouden määrärahalla ja asetetuilla toiminnallisilla sitovilla tavoitteella edistetään kuntastrategian mukaisia tavoitteita:

- Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus; mahdollistetaan kaavaratkaisuilla toimivien liikenneyhteyksien ja viihtyisien asumis- ja virkistysalueiden rakentuminen ja kunnossapidon ja hoitotoimenpitein pidetään yllä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä
- Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen; Turvataan yritysten kasvun edellytyksiä maankäyttöpölytiikalla, kaavoituksella ja tilaratkaisuilla, panostetaan teiden kunnossapitoon ja huolehditaan teiden kunnossapidosta edunvalvonnassa; kaavoitus, palvelusopimukset ja liikennejärjestelmä- ja liikenneturvallisuuksuunnittelu ja yhteistyö

Vastuhenkilö: Tekninen päällikkö

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus	Yleisten alueiden, satamien ja puistojen sekä kaavateiden kunnossa pitäminen.	Kuntalaispalautteen määrä ja laatu

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Mustalahden sataman asiakasmäärä toimintakaudella					
Mustalahden sataman asiakasmäärä toimintakauden ulkopuolella					

Määräraha- ja tulotaulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	14 717	12 700	13 000	13 000	13 000
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	5 222	5 448	6 100	6 100	6 100
TOIMINTATUOTOT	19 939	18 148	19 100	19 100	19 100
Henkilöstökulut	0	0	-46 829	-46 839	-46 839
Palvelujen ostot	-299 671	-260 571	-257 631	-257 631	-257 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 580	-50 630	-41 000	-41 000	-41 000
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 718	-1 650	-1 700	-1 700	-1 700
TOIMINTAKULUT	-308 969	-312 851	-347 160	-347 170	-347 170
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-289 031	-294 703	-328 060	-328 070	-328 070
VUOSIKATE	-289 031	-294 703	-328 060	-328 070	-328 070
Poistot ja arvonalentumiset	-180 318	-117 115	-113 693	-117 115	-117 115
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-469 348	-411 818	-441 753	-445 185	-445 185

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI YHTEENSÄ:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	89 006	76 940	71 240	431 240	431 240
Maksutuotot	57 609	83 000	57 000	57 000	57 000
Tuet ja avustukset	1 120	720	15 805	805	805
Muut toimintatuotot	1 345 243	1 389 328	1 255 307	1 255 307	1 255 307
TOIMINTATUOTOT	1 492 977	1 549 988	1 399 352	1 744 352	1 744 352
Henkilöstökulut	-294 310	-278 507	-265 768	-265 781	-265 781
Palvelujen ostot	-1 835 830	-1 378 063	-1 304 532	-1 256 532	-1 256 532
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-129 489	-635 116	-644 430	-644 430	-644 430
Avustukset	-109 689	-120 000	-90 000	-100 000	-100 000
Muut toimintakulut	-245 601	-357 150	-255 377	-255 377	-255 377
TOIMINTAKULUT	-2 614 919	-2 768 836	-2 560 107	-2 522 120	-2 522 120
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 121 942	-1 218 848	-1 160 755	-777 768	-777 768
VUOSIKATE	-1 121 942	-1 218 848	-1 160 755	-777 768	-777 768
Poistot ja arvonalentumiset	-943 011	-437 021	-464 362	-451 526	-451 526
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 064 953	-1 655 869	-1 625 117	-1 229 294	-1 229 294

RANTASALMEN KUNTA YHTEENSÄ:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	773 141	598 698	839 127	40 %	950 899	931 349
Maksutuotot	129 084	134 050	103 000	-23 %	103 000	103 000
Tuet ja avustukset	473 662	363 046	373 424	3 %	354 659	358 354
Muut toimintatuotot	1 681 092	1 422 058	1 280 541	-10 %	1 280 541	1 287 096
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	3 056 979	2 517 853	2 596 092	3 %	2 689 099	2 679 799
Henkilöstökulut	-5 664 186	-5 810 085	-5 714 715	-2 %	-5 686 279	-5 700 794
Palvelujen ostot	-5 002 391	-4 433 458	-5 325 218	20 %	-5 311 724	-5 316 324
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-359 101	-838 111	-845 102	1 %	-844 460	-845 310
Avustukset	-744 689	-589 594	-617 805	5 %	-671 805	-651 805
Muut toimintakulut	-509 036	-531 308	-393 440	-26 %	-392 840	-393 840
TOIMINTAKULUT	-12 279 403	-12 202 556	-12 896 279	6 %	-12 907 108	-12 908 073
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-9 222 424	-9 684 703	-10 300 187	6 %	-10 218 009	-10 228 274
Verotulot	7 953 998	7 817 000	8 042 872	3 %	8 042 872	8 042 872
Valtionosuudet	2 628 411	2 473 243	2 888 640	17 %	2 888 640	2 888 640
Rahoitustuotot ja -kulut	267 239	263 681	219 235	-17 %	219 235	219 235
VUOSIKATE	1 627 223	869 220	850 560	-2 %	932 738	922 473
Poistot ja arvonalentumiset	-1 340 019	-769 266	-759 022	-1 %	-451 526	-451 526
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	287 204	99 954	91 538	-8 %	481 212	470 947
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	287 204	99 954	91 538	-8 %	481 212	470 947

100 VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Toiminnan kuvaus/palvelusuunnitelma:

Vesi- ja viemärlaitoksen tuottamia palveluita ovat puhtaan veden toimitus sekä jäteveden puhdistus laitoksen toiminta-alueella. Lisäksi vesi- ja viemärlaitos toimittaa vettä vesiosuuskunnille sekä käsittelee osuuskuntien jätevettä. Rantasalmen alueella on kolme vedenottamo: Ruutana, Kupiala ja Kaukalovuori. Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti Susimäen jäteveden puhdistamolla. Vesi- ja viemärlaitos on itsenäinen taseyksikkö, joiden ylläpito hankitaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä.

Vesihuoltopalveluihin sisältyy veden laadun ja puhdistustuloksen valvonta, laitosten, verkostojen sekä pumppaamoiden ylläpidosta vastaaminen. Palvelu sisältää myös liittymissopimusten valmistelun ja asiantuntija-avun kunnalliseen päätöksentekoon vesilaitosta koskevissa asioissa sekä osallistuminen valmius- ja poikkeusolo tilanteisiin.

Veden kulutuksen arvioidaan kasvavan lähinnä lisääntyneen matkailurakentamisen vuoksi. Myös suuret maatalouden tuotantoyksiköt kasvattavat veden käyttöä. Mustalahti-Porosalmi vesiosuuskunnan liittyminen kunnan vesi- ja viemärlaitokseen tulee tapahtumaan 1.1.2025. Liitoksen tapahduttua Saimaan Vesi ja Viemäri Oy vastaa vedenjakelusta Porosalmen matkailualueelle määritellyllä toiminta-alueella. Liitoksen toteuduttua Porosalmelle investoidaan alavesisäiliö, jolla turvataan alueen vedensaanti. Porosalmelta puhdistamolle lähtevän viemäriinjan kehittämisen investoinnit ajoittuvat talousarviovuodelle 2025. Viemäriinjan suunnittelua on hankkeistettu. Uudelle Susimäen jätevedenpuhdistamolle on haettu ympäristölupaa, jonka pitäisi olla käsitelty elokuulle 2025 mennessä. Puhdistamon suunnittelu ja kilpailutus ajoittuvat talousarviovuodelle 2025. Jätevedenpuhdistamon suunnittelua hankkeistetaan. Hankkeistuksella haetaan synergiaetua Juvan rakenteilla olevan puhdistamon kanssa. Vesi- ja viemärlaitoksen tulee kattaa toimintatuotoilla toiminnasta aiheutuvat kulut.

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

	Kuntastrateginen päämäärä:	Toiminnallinen tavoite:	Mittari
1	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Vesi- ja viemäriverkoston järjestelmällisen saneerauksen jatkaminen	Toteutuneet saneerausmäärät viemäriverkostossa ja vesijohtoverkostossa
2	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Osuuskunnan toimintojen ottaminen osaksi vesi- ja viemärlaitoksen toimintaa	Toiminnassa kehittämisessä tapahtuneet toimenpiteet
3	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Alavesisäiliön toteuttaminen porosalmelle	Hankkeen toteutuminen
4	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Sähköisten palvelujen lisääminen	Kuvaus lisätyistä sähköisistä palveluista.
5	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Porosalmen viemäriinjan toimintavarmuuden lisääminen	Hankkeen toteutuminen
6	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Jätevedenpuhdistamon suunnittelu	Suunnittelun toteutuminen

7	Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta	Hankkeiden hyödyntäminen Susimäen jätevedenpuhdistamon ja Porosalmen jätevesilinjan pumppaamoiden saneeraamisen suunnittelussa	Suunnitteluhankkeiden toteutuminen
---	--	--	------------------------------------

Tunnusluvut:

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Puhdas vesi (m ³)	158 007	164 990	158 798	165 855	170 000	170 000
Puhdas vesi (€/m ³), alv 0 %	1,50	1,70	1,90	2,00	2,12	2,31
Jätevesi (m ³)	97 650	104 046	105 669	147 307	106 000	106 000
Jätevesi (€/m ³), alv 0 %	2,25	2,60	2,90	3,00	3,15	3,45

Määräraahataulukko:

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	661 143	777 900	926 185	19 %	926 185	926 185
Maksutuotot	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	20 000	0 %	20 000	20 000
Muut toimintatuotot	13 580	16 000	16 000	0 %	16 000	16 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0 %	0	0
TOIMINTATUOTOT	674 722	793 900	962 185	21 %	962 185	962 185
Henkilöstökulut	-18 607	-17 377	-23 975	38 %	-23 975	-23 975
Palvelujen ostot	-541 697	-346 728	-508 871	47 %	-508 871	-508 871
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 897	-73 300	-62 100	-15 %	-62 100	-62 100
Avustukset	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut	-1 148	-740	-1 850	150 %	-1 850	-1 850
TOIMINTAKULUT	-563 348	-438 145	-596 796	36 %	-596 796	-596 796
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	111 374	355 755	365 389	3 %	365 389	365 389
Verotulot	0	0	0	0 %	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0 %	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-35 704	-25 541	-72 789	185 %	-72 789	-72 789
VUOSIKATE	75 670	330 214	292 600	-11 %	292 600	292 600
Poistot ja arvonalentumiset	-247 735	-125 849	-179 138	42 %	-179 138	-179 138
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-172 066	204 365	113 462	-44 %	113 462	113 462
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0 %	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-172 066	204 365	113 462	-44 %	113 462	113 462

RANTASALMEN KUNTA SEKÄ VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ (ulkoinen ja sisäinen)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	1 830 813	1 937 803	2 371 902	22 %	2 166 771	2 147 221
Maksutuotot	129 084	134 050	103 000	-23 %	103 000	103 000
Tuet ja avustukset	473 662	363 046	393 424	8 %	374 659	378 354
Muut toimintatuotot	2 583 212	2 334 243	2 227 283	-5 %	2 227 283	2 233 838
TOIMINTATUOTOT	5 016 772	4 769 142	5 095 609	7 %	4 871 713	4 862 413
Henkilöstökulut	-5 682 792	-5 827 462	-5 738 689	-2 %	-5 710 254	-5 724 769
Palvelujen ostot	-5 932 665	-5 304 256	-6 399 524	21 %	-6 069 128	-6 073 728
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-368 950	-948 547	-948 356	0 %	-947 714	-948 564
Avustukset	-744 689	-589 594	-617 805	5 %	-671 805	-651 805
Muut toimintakulut	-1 398 725	-1 428 233	-1 326 032	-7 %	-398 390	-399 390
TOIMINTAKULUT	-14 127 822	-14 098 091	-15 030 406	7 %	-13 797 290	-13 798 255
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-9 111 050	-9 328 949	-9 934 797	6 %	-8 925 577	-8 935 843
Verotulot	7 953 998	7 817 000	8 042 872	3 %	8 042 872	8 042 872
Valtionosuudet	2 628 411	2 473 243	2 888 640	17 %	2 888 640	2 888 640
Rahoitustuotot ja -kulut	254 713	261 319	146 446	-44 %	146 446	146 446
VUOSIKATE	1 726 072	1 222 613	1 143 161	-6 %	2 152 381	2 142 115
Poistot ja arvonalentumiset	-1 587 755	-895 115	-938 160	5 %	-630 664	-630 664
TILIKAUDEN TULOS	138 317	327 498	205 001	-37 %	1 521 717	1 511 451
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	138 317	327 498	205 001	-37 %	1 521 717	1 511 451

TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUSOSA
SITOVUUSTASOLLA
nettositovuus
(ulkoinen/sisäinen)

Taulukko saadaan, kun luvut on siirretty E-finaan.

INVESTOINTIOSA

inv.eritte kp ly	Investoinnit sitovuustaso: hankeryhmätaso (merkitty harmaalla)	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
		inv.meno	inv.meno	inv.meno	inv.meno	inv.meno	inv.meno
	Maa- ja vesialueet						
9121	9031 Kaavahankkeet		30 000	30 000	20 000	20 000	10 000
	Perustelu: kunnan kaavoitushankkeet						
	Maa- ja vesialueet yhteensä	0	30 000	30000	20000	20000	10000
	Osakkeet ja osuudet						
9195	9071 Muut osakkeet ja osuudet	0	50 000				
	Perustelu: varautuminen talous- ja palkkahallintoyhtiöön						
	Aineettomat hyödykkeet						
9312	9031 Sähköinen arkisto		25 000	20 000	20 000	20 000	20 000
9313	9031 Taloushallinnon järjestelyt		130 000				
9171	9031 Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet						
	tulo						
	Osakkeet ja osuudet	0	205 000	20 000	20 000	20 000	20 000
	Koneet ja kalusto (Hyvinvointi ja sivistys)						
9370	9031 Yhtenäiskoulun kalusto	59 500	20 000	20 000	15 000	15 000	15 000
	- Peruskoulun ICT-laitteet						
9368	9031 Lukion kalusto	21 000	15 000	20 000	10 000	10 000	10 000
	- Lukion ICT-laitteet						
	Koneet ja kalusto yhteensä (Sivistys ja hyvinvointi)	80 500	35 000	40 000	25 000	25 000	25 000
	Rakennukset						
9648	9040 Mäntylä: korjaukset ja iv-kanavien nuohoukset		120 000				
	Perustelu: huolto- ja korjaustarve						
9651	9040 Terveyskeskus korjaukset ja iv-kanavien nuohoukset		70 000				
	Perustelu: huolto- ja korjaustarve						
9667	9040 Koulukeskus: ullakkokattorakenteiden korjaus yms.		50 000	50 000			
	Perustelu: kiireellinen korjaustarve						
9674	9040 Koulukeskus: Kosteusvauriokorjaukset, kuvataideluokka		100 000				
	Perustelu: kiireellinen korjaustarve						
9673	9040 Koulukeskus: Kosteusvauriokorjaukset, liikuntasalin väliverasto + iv-kanavien nuohous koulu ja lukio		130 000			20 000	
	Perustelu: kiireellinen korjaustarve, nuohous						
9683	9040 Kunnanviraston kosteusvaurion toimenpiteet		20 000				
	Perustelu: kiireelliset toimenpiteet						
9645	9040 Harjurinteen korjaukset ja muutokset		110 000				
	Perustelu: kiireellinen korjaustarve						
	Rakennukset yhteensä (Tekninen ja ympäristö)	0	600 000	50 000	0	20 000	0
	Kiinteät rakenteet ja laitteet						
9817	9031 Kolkonpään infotaulu (Hallinnon toimiala)		12 000				
	Perustelu: VT14-tien kunnan infopisteen ja opasteen uusiminen						
9766	9040 Jätekotokset		11 000				
9841	9040 Näädäntie suunnittelu ja toteutus		140 350				
9842	9040 Susimäentien suunnittelu ja korjaus		0	17 500	770 000		
9843	9040 Kangaspadantie suunnittelu ja korjaus					23 000	990 000
9855	9040 Katuväläistys PTS 2023-2050	13 000	30 000	51 700	37 200	45 000	37 000
	HUOM. Uusi nimi						
9856	9040 Puistosuunnitelma ja toteutustyö		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
9854	9040 Koirapuisto	10 000		20 000			
9899	9040 Torialueen suunnittelu ja muutostyöt			30 000	100 000	50 000	
9901	9040 Mustalahden sataman kehitys		15 000	12 000	30 000	20 000	20 000
9907	9040 Rinteelä, Vanhusten rivitalot aurinkopaneelijärjestelmät						200 000
9908	9040 Lukio aurinkopaneelijärjestelmä					140 000	
9909	9040 Koulukeskuksen aurinkopaneelijärjestelmä				180 000		
9905	9040 Liikenneturvallisuuden parantamistoimet kuntakeskuksessa		16 000	19 000	20 000	70 000	70 000
9906	9040 Aurinkorannan kaava-alueen infra	160 000	12 000	65 000			115 000
9880	9031 Liikuntatoimen investoinnit (Hyvinvointi ja sivistys)	40 000	25 000	50 000	250 000	30 000	30 000
	Sisäkuntosalin säilytystilojen uudistaminen ja laitehankinnat ja ulkohallin ovimuutos						
	Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	223 000	276 350	280 200	1 402 200	393 000	1 477 000
	tulo	0					
	Koneet ja kalusto						
	Koneet ja kalusto yhteensä	0	0	0	0	0	0
	KUNTA YHTEENSÄ	303 500	1 146 350	420 200	1 467 200	478 000	1 532 000
	tulo	0					
	kunta inv.netto	303 500	1 146 350				
	Hallinnon toimialan investointi						
	Hyvinvoinnin ja sivistyksen toimialan investointi						
	Teknisen ja ympäristötoimen investointi						

inv.eritte kp ly	Investoinnit sitovuustaso: hankeryhmätaso (merkitty harmaalla)	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
		inv.meno	inv.meno	inv.meno	inv.meno	inv.meno	inv.meno
	Vesi- ja viemärlaitos						
	Aineettomat hyödykkeet						
	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0	0	0	0	0	0
	Rakennukset						
9025	9040 Jätevesipuhdistamo uusi laitos	150 000	150 000	2 250 000	2 250 000		
	Perustelu: suunnittelumääräraha v. 2025 toteutus 2026 (- 2027)						
9026	9040 Pumppaamoiden saneeraukset					80 000	80 000
	Rakennukset yhteensä	150 000	150 000	2 250 000	2 250 000	0	0
	Kiinteät rakenteet ja laitteet						
9050	9040 Vedenjakeluverkoston saneeraus	100 000	25 000	100 000	100 000	100 000	100 000
	Perustelu: JSP saneerausohjelma						
9060	9040 Viemäriverkoston saneeraus	100 000	25 000				
	Perustelu: JSP saneerausohjelma						
9076	9040 Alavesisäiliön rakentaminen	257 000	250 000				
	Porosalmen Alavesisäiliö syöttölinjoineen ja automaatio						
9080	9040 Mustalahti-Porosalmi viemäriinjan pumppaamosaneeraukset & tasausallas		550 000				
	Vedenjakeluverkon mitta-asemien (3kpl) lisääminen						
9081	9040 automaatioon					25 000	
	9040 Jätevedenpumppaamoiden automaatiopäivitys						24 000
9082	9040 Turvallisuusparannukset		20 000				
	Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	457 000	870 000	100 000	100 000	125 000	124 000
	VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ	607 000	1 020 000	2 350 000	2 350 000	125 000	124 000
	Vesihuolto inv.netto						
	KUNTA JA VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ						
	meno	910 500	2 166 350	2 770 200	3 817 200	603 000	1 656 000

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSA

kunta + vesi- ja viemärilaitos (ulkoinen/sisäinen sekä ulkoinen)

Taulukko saadaan, kun luvut on siirretty E-finaan.

TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA

kunta + vesihuolto

Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Investoinnit ovat laskelmassa bruttomääräisinä. Erikseen tuloina ovat rahoitusosuudet investointimenoihin, kuten valtionosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot. Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta on yli- tai alijäämäinen.

Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Ensimmäisenä välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset, joita ei talousarviossa ole huomioitu.

Tilivuonna 2023 rahavarojen muutos oli -157.852,23 € eli kunnan ja vesi- ja viemärlaitoksen kuluja katettiin lainojen lisäksi tulo-rahoituksesta kertyneistä kassavaroista. Kunnan ja vesihuoltolaitoksen likvidit, sijoittamattomana olevat kassavarat tulevat siten lähes kokonaan käytetyiksi. Talousarviolainan nostamatta jättäminen yhtenä vuotena ja aikaisempien lainojen ohjelman mukainen lyhentäminen korottaa lainannostotarvetta talousarviovuodelle 2025.

Lainan lyhennykset TA 2025 ovat -885 816 €. Myös kunnan mittakaavassa huomattavat investoinnit kasvattavat lainantarvetta, nettona -2 416 350 €. Kun aikaisempien lainojen lyhennykset ja investointikustannukset ovat yhteensä noin -5,4 milj. euroa ja tulo-rahoituksen vuosikate noin 1,2 milj. euroa, jää velkarahoituksella katettavaksi noin 2,16 milj. euroa.

Talousarviolainaa suunnitellaan nostettavaksi **2,4 milj. euroa**. Tämä sisältää vesi- ja viemärlaitokselle varatun käyttötalouslainan 250 tuhatta euroa. Tilikauden 2025 aikana varaudutaan tarvittaessa maksuvalmiuden takaamiseksi ottamaan kunnalle lyhytaikaista tilapäisluottoa 0,5 M€.

Rahoituksen tunnuslukuja koskien ei ole asetettu sitovia tavoitteita, joten ne ovat suuntaa antavia ja informatiivisia.

Suunnitelmakauden suunnitellulla investointitasolla tarvitsee ottaa lainaa, eikä tulo-rahoitus kata talousarvio eikä taloussuunnitelma vuosien tulo-rahoitusta. Koska kunnan tulovirtaan, jota rahoituslaskelmassa edustaa vuosikate, kohdistuu merkittäviä paineita valtionosuuksien vähennyksen ja soteikiinteistöjen vuokratuottojen todennäköisen vähenemisen vuoksi, myös kunnan investointikykyyn kohdistuu vuosikatteen olennaisen heikkenemisen vuoksi sama paine.

RANTASALMEN KUNTA (kunta+vesihuolto)
Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2022	TA 2023	TA2024	TA2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Tulorahoitus							
Vuosikate	1 625 832	2 085 064	1 726 072	842 807	1 587 102	973 584	1 166 339
Satunnaiset erät	0			0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	-52 405	-278 761	-139 749	-362 000	-150 000	-59 441	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-949 504	-1 386 119	-2 382 395	-2 988 600	-2 848 700	-2 210 500	-2 166 350
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		64 602	220 000	47 650	0	
Pysyvien vastavien hyödykkeiden luovutustulot	60 405	388 160	189 965	362 000	150 000	59 441	
Toiminnan ja investointien rahavirta	684 328	808 344	-541 506	-1 925 793	-1 213 948	-1 236 916	-1 000 011
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-4 992	0	0	0	
Antolainasaamisten vähennykset	21 660	21 660	23 410	1	0	0	
Lainakannan muutokset	-1 879 845			1 675 105	1 213 723	-766 595	1 530 534
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	200 000	0	832 394	2 750 000	2 180 000	0	2 416 350
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 444 266	-1 044 525	-971 577	-1 074 895	-966 277	-766 595	-885 816
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lisäys +)	-635 579	0	1 000 000				
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-35 908	-6 749	-122 970				
Vaihto-omaisuuden muutos (vähennys +)	0	0	10				
Saamisten muutos (lisäys -)	25 311	97 564	313 630				
Korottomien velkojen muutos	-921 410	687 753	-686 251				
Rahoituksen rahavirta	-2 790 193	-244 297	383 653	1 675 106	1 213 723	-766 595	1 530 534
Rahavarojen muutos	-2 105 865	564 047	-157 852	-250 687	-225	-2 003 511	530 523

KUNNAN KOKONAISTULOT JA –MENOT

RANTASALMEN KUNTA (Kunta + vesihuolto)**KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT**

TULOT (ulkoinen)	EURO	%	MENOT (ulkoinen)	EURO	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	3 558 277	20,7	Toimintakulut	13 493 075	80,8
Verotulot	8 042 872	46,7	- valmistus omaan käyttöön		0,0
Valtionosuudet	2 888 640	16,8			
Korkotuotot	11 000	0,1	Korkokulut	144 075	0,9
Muut rahoitustuotot	306 000	1,8	Muut rahoituskulut	3 300	0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vast.hyöd. Luovutusvoitot	0	0,0	+/- Pakollisten varausten muutos		0,0
Investoinnit			- Pysyv.vast.hyöd.luovutustappiot		0,0
Rahoitusos.inv.menoihin	0	0,0	Investoinnit		
- Pysyvien vast.hyöd. Luovutusvoitot	0	0,0	Investointimenot	2 166 350	13,0
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaam.vähennykset		0,0	Antolainasaamisten lisäykset		0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 416 350	14,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	885 816	5,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	17 223 139	100		16 692 616	100
			Tulojen ja menojen erotus	530 523	
			(= Rahavarojen muutos rahoitusosassa = vaikutus maksuvalmiuteen)		

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmaosasta ja rahoitusosasta, jotka sisältävät vain ulkoiset erät.

**TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA
TULOARVIOIDEN
YHTEENVETOLASKELMA**

RANTASALMEN KUNTA (Kunta + vesihuolto)

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETOLASKELMA

	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
KÄYTTÖTALOUSOSA		
TOIMINTATUOTOT		3 558 277
TOIMINTAKULUT	13 493 075	
Tulorahoituksen korjaukset		
Pysyvien vast.hyödykkeiden myyntivoitot		
TULOSLASKELMAOSA		
VEROTULOT		8 042 872
VALTIONOSUUDET		2 888 640
KORKOTUOTOT		11 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT		306 000
KORKOKULUT	144 075	
MUUT RAHOITUSKULUT	3 300	
INVESTOINTIOSA		
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	2 166 350	
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ		
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot		
Pysyvien vast.hyödykkeiden myyntivoitot		
RAHOITUSOSA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		2 416 350
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	885 816	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS		
Määrärahat yhteensä	16 692 616	
Tuloarviot yhteensä		17 223 139
<i>VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN</i>		-530 523
TALOUSARVION LOPPUSUMMA	16 692 616	16 692 616

TALOUSARVION TUNNUSLUVUT JA LASKENTAPERUSTEET

Rantasalmen kunta + vesi- ja viemärlaitos
Ulkoinen

TULOSLASKELMAOSAN TUNNUSLUVUT	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA2022	TA2023	TA2024	TA2025
Asukasmäärä 31.12.2025	3329	3309	3297	3350	3300	3300	3300
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista	22,5	17,1	29,1	14,6	27,7	25,84	26,37
Vuosikate prosenttia poistoista	147,4	193,6	108,7	96,8	163,1	108,8	124,32
Vuosikate, €/asukas	488	630	524	253	449	295	353
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	680	989	1034	544	853	1057	1117
RAHOITUSOSAN TUNNUSLUVUT							
Lainanhoitokate	1,85	2,76	1,7	0,79	1,5	1,24	1,27
Kassan riittävyys (vrk)	6	13	21				

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET TULOSLASKELMAOSAN TUNNUSLUVUT

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

$$= 100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että kunnan tulee kyetä rahoittamaan vuosikatteella keskimääräiset poistonalaisten tuotantovälineiden investoinnit. Tavoitetta mittaa seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista:

$$= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Keskimääräinen poistoalaisten investointien omahankintameno}$$

Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno määräytyy talousarvion laadintavuotta edeltävän tilinpäätösvuoden, kuluvan talousarviovuoden ja laadittavan talousarvion ja suunnitelman poistonalaisten investointien omahankintamenon keskimäärästä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan investoinnin hankintamenon ja siihen saadun rahoitusosuuden (investointiavustus) erotusta.

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= (\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä / asukasmäärä)})$$

Tunnusluvun asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

RAHOITUSOSAN TUNNUSLUVUT

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun:

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Kunnan lainanhoitokyky on *hyvä*, kun tunnusluvun arvo yli 2, *tyydyttävä*, kun tunnusluku on 1–2 ja *heikko*, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä.

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla:

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat varainhoitovuoden lopussa} / \text{Kassasta maksut varainhoitovuonna}$$

LITTEET

Liite nro 1, Taloustilastoja Tuloveroprosentit ja tuloverokertymä

Vuosi	Kunnan tulovero	Tulovero %
2014 TP	9.127.736	20,50
2015 TP	9.343.104	20,50
2016 TP	8.681.600	20,50
2017 TP	9.065.128	20,50
2018 TP	8.547.678	21,00
2019 TP	9.179.264	21,50
2020 TP	9.617.530	22,00
2021 TP	9.865.431	22,00
2022 TP	10.000.622	22,00
2023 TP	5.281.196	9,36
2024 TA	5.282.000	9,40
2025 TA	5.379.249	9,40

Kiinteistöveroprosentit

Vuosi	Yleinen	Vakinaiset asuin- rakennukset	Muut asuin- rakennukset	Yhdistys- ja seurantalot	Voima- laitokset	Rakenta- maton rakennus- paikka	Yleinen maapohja	Yhteensä e
2014	0,92	0,42	0,97	0,00	1,00	2,00	-	TP 1.043.413
2015	0,92	0,42	0,97	0,00	1,00	2,00	-	TP 993.967
2016	0,92	0,42	0,97	0,00	1,00	2,00	-	TP 1.026.471
2017	0,93	0,42	0,97	0,00	1,00	2,00	-	TP 1.055.080
2018	0,93	0,42	0,97	0,00	1,00	2,00	-	TP 1.072.916
2019	1,00	0,45	1,00	0,00	1,00	2,00	-	TP 1.191.744
2020	1,10	0,55	1,10	0,00	3,00	2,00	-	TP 1.226.113
2021	1,10	0,55	1,10	0,00	3,00	2,00	-	TP 1.369.992
2022	1,10	0,55	1,10	0,00	3,00	2,00	-	TP 1.401.241
2023	1,10	0,55	1,10	0,00	3,00	2,00	-	TP 1.433.627
2024	1,10	0,55	1,10	0,00	3,00	2,00	1,30	TA 1.512.000
2025	1,13	0,58	1,15	0,00	3,00	2,00	1,33	TA 1.660.466

Verotulojen erittely

Vuosi	Kunnan tulovero	Kiinteistövero	Osuus yhteisöverojen tuotosta
2014 TP	9.127.736	1.043.413	893.246
2015 TP	9.343.104	993.967	1.074.633
2016 TP	8.681.600	1.026.471	996.153
2017 TP	9.065.128	1.055.080	1.119.020
2018 TP	8.547.678	1.072.916	1.052.127
2019 TP	9.179.264	1.191.744	1.142.989
2020 TP	9.617.530	1.226.113	1.315.052
2021 TP	9.865.431	1.369.992	1.934.594
2022 TP	10.000.622	1.401.241	1.977.717
2023 TP	5.281.196	1.433.627	1.239.175
2024 TA	5.282.000	1.569.000	1.158.000
2025 TA	5.379.249	1.660.466	1.003.157

Verotulojen kehitys

<i>Vuosi</i>	<i>Verotulot yht. €</i>	<i>Muutos edell. vuoteen</i>
2014 TP	11.064.395	+ 281.467
2015 TP	11.411.704	+ 347.309
2016 TP	10.704.224	-707.480
2017 TP	11.239.228	+ 535.004
2018 TP	10.672.723	-566.505
2019 TP	11.513.997	+ 841.274
2020 TP	12.158.695	+ 644.698
2021 TP	13.170.017	+ 1.011.322
2022 TP	13 379 581	+209 564
2023 TP	7.953.998	-5.425.583
2024 TA	7.817.000	-136.998
2025 TA	8.042.872	+225.872

Valtionosuudet

<i>Vuosi</i>	<i>€</i>	<i>Muutos edell. vuoteen</i>
2014 TP	14.148.442	+ 1.055.079
2015 TP	13.626.450	- 521.992
2016 TP	13.837.683	+ 211.233
2017 TP	13.065.357	- 772.326
2018 TP	12.427.945	- 637.412
2019 TP	12.012.306 ^{X)}	- 415.639
2020 TP	12.681.911	+ 669.605
2021 TP	11.902.406	- 779.505
2022 TP	12.437.930	+ 535.524
2023 TP	2.628.411	-9.809.519
2024 TA	2 415.135	-213.276
2025 TA	2 888 639	+473 505
2026 TS	3 123 000	VM:n KTO painelaskelma s24
2027 TS	3 317 000	VM:n KTO painelaskelma s24
2028 TS	3 784 000	VM:n KTO painelaskelma s24

X) sis. harkinnan varainen valtionosuus 480 000 €

Kuntakonsernin toimintakulujen kehitys (ilman korkoja ja poistoja)

(ulkoiset menot)

Vuosi	Käyttömenot €	Muutos edelliseen vuoteen €	Muutos edelliseen vuoteen %
2014 TP	33.972.495	-3.137.665	- 8,46
2015 TP	31.430.509	-2.541.986	- 7,48
2016 TP	30.183.131	-1.247.378	- 3,97
2017 TP	30.296.776	+113.645	0,38
2018 TP	30.570.947	+274.171	0,90
2019 TP	29.995.378	-575.569	-1,88
2020 TP	30.154.722	+ 159.344	0,53
2021 TP	30.684.681	+ 529.959	1,76
2022 TP*)	28.988.922	- 1.695.759	- 5,53
2023 TP **)	12 842 751	- 16 146 171	- 55,7
2024 TA	13.171.029	+328 278	+2,56
2025 TA	13.493.075	+322 046	+2,44

*) Maatalouslomituksen siirtyminen Mikkelin kaupungille

**) Soten siirtyminen hyvinvointialueelle

Talousarviolainat

Vuosi	Vuotuinen lainanotto	Lyhennykset	Korot	Lainojen nettomenot	Lainamäärä 31.12.	Lainamäärä €/asukas
2014 TP	220.000	1.226.744	153.303	-1.006.744	9.559.941	2.505
2015 TP	3.900.000	1.101.408	144.318	2.798.592	12.258.533	3.278
2016 TP	490.000	1.236.419	162.205	-746.419	10.912.114	2.989
2017 TP	600.000	1.274.316	129.176	-674.316	10.537.797	2.965
2018 TP	1.000.000	1.265.247	112.634	-265.247	11.073.000	3.152
2019 TP	2.800.000	1.500.150	123.047	1.299.850	11.102.000	3.236
2020 TP	0	1.226.775	91.722	239.200	8.638.835	2.569
2021 TP	200.000	1.444.266	78.218	-1.244.266	6.758.990	2.030
2022 TP	0	1.044.525	64.857	-1.044.525	5.714.475	1.727
2023 TP	700.000	971.577	85.597	-271.577	5.442.898	1.954
2024 TA	2.095.500	836.595	71.574	1.258.905	6.701.803	2.023
2025 TA	2.416 350	885.816	143.575	1.530.534	8.232.337	2.524

Vuoden 2025 lainanotto sisältää vesi- ja viemärlaitoksen 250.000 €:n käyttötalouslainavaruuden.

Tilapäisluoton nostovaltuus (hallintosääntö 29 §, hallintopäällikön/-johtajan toimivalta)

v. 2002	1,5 M€, korotettu; kunnanvaltuusto 24.6.2002 § 30
v. 2003–2005	2,5 M€
v. 2006	2,5 M€, korotettu; kunnanvaltuusto 25.9.2006 § 33
v. 2007–2013	2,9 M€
v. 2014	2,9 M€, korotettu; kunnanvaltuusto 15.12.2014 § 53
v. 2015–2019	3,5 M€
v.2019 -	4,5 M€, korotettu; kunnanvaltuusto 30.9.2019 § 40

Investoinnit / nettomenot

Vuosi	Investoinnit €
2014 TP	729.532
2015 TP	3.317.353
2016 TP	858.903
2017 TP	1.621.502
2018 TP	1.396.920
2019 TP	1.278.836
2020 TP	800.017
2021 TP	949.504
2022 TP	1.386.119
2023 TP	2.382.394
2024 TA	2.095.500
2025 TA	2.166.350

Liite nro 2, kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset

KOKOUSPALKKIOT	EUROT	
Valtuusto	60 €	
Kunnanhallitus	60 €	
Lautakunnat	50 €	
Jaostot	50 €	
Toimikunnat, vaikuttamistoimielimet ja muut toimielimet	50 €	
Vaalilautakunnan puheenjohtaja	120 €/pv	
Vaalilautakunnan jäsen	90 €/pv	
Vaalitoimikunta (Hallintosääntö 163 §)	70 €/pv	
Koulutusseminaarit, työseminaarit	60 €	ei korotusta yli 3 t
Katselmus, neuvottelu, toimitus	60 €	yli 3 t + 50 %
Luottamushenkilöille etäyhteydellä järjestetyt infot yms.	Ei erillistä palkkiota.	
<i>Kuntaorganisaation ulkopuoliset tilaisuudet</i>		
Yhtymäkokoukset, kuntien edustajainkokoukset	60 €	
Kuntayhtymän muu toimielin (ellei kuntayhtymä maksa)	60 €	
Johtokunnat, valiokunnat ja toimikunnat, vaikuttamistoimielimet sekä muut toimielimet	60 €	ei muut kokoukset tai tilaisuudet
<i>Toimielinten kokouksiin liittyvät erilliset palkkiot</i>		
Puheenjohtajan palkkio	kokouspalkkio + 50 %	
Sihteeripalkkio	kokouspalkkio + 50 %	
Pöytäkirjan tarkastus ja allekirjoitus (ennen nähtävänäpitoa)	10 € + matkakorvaus	
• palkkiota ei makseta, jos tarkastus voidaan tehdä sähköisesti		
Kokouspalkkion korotus yli 3 tunnista	1 x 50 %	
Kuntalain 100 § päätöksentekomenettely	Ei erillistä palkkiota.	
VUOSIPALKKIOT		
Valtuuston puheenjohtaja	2000 €/v	
Valtuuston I varapuheenjohtaja	700 €/v	
Valtuuston II varapuheenjohtaja	700 €/v	
Kunnanhallituksen puheenjohtaja	2600 €/v	
Kunnanhallituksen I varapuheenjohtaja	820 €/v	
Kunnanhallituksen II varapuheenjohtaja	820 €/v	
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	700 €/v	
Hyvinvointi- ja sivistyslautakunnan puheenjohtaja	700 €/v	
Teknisen ja ympäristölautakunnan puheenjohtaja	700 €/v	
Henkilöstöjaoston puheenjohtaja	500 €/v	
Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja	200 €/vaalit	
Ansionmenetyskorvaus (maks.8 h / vrk)		
Tuntikorvaus todistuksella (työnantajan todistus)	ei ylärajaa/todelliset kulut	
Tuntikorvaus ilman todistusta enintään	10,80 €/h	

Liite nro 3. Rantasalmen kunnan vakituinen henkilöstö (osa tehtävistä osa-aikaisia)

HENKILÖSTÖ	TA2021	TA2022	TA2023	TA2024	TA2025
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Hallintopäällikkö	1	1	1		
Hallintojohtaja				1	1
Hallintosihteeri	1	1	1	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1	1	1
Taloussihteeri	1	1			
HR- ja taloussihteeri				1	1
Toimistosihteeri	4	4	3	5	4
Yrityskoordinaattori	1	1	1	1	1
Markkinointi- ja viestintäkoordinaattori					1
Työllisyysohjaaja	1	1	1		
Työvalmentaja	1	1	1		1
Työnsuunnittelija				1	
Kehittämispäällikkö	1	1	1		
Maaseutupäällikkö	1	1	1	1	1
Maaseututoiminsihteeri	1	1	2	2	2
Lomituspäällikkö	1				
Johtava maatalouslomittaja	3				
Maatalouslomittaja	39				
Perhepäivähoitaja	2	2	2	1	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja			1		
Avoimen varhaiskasvatuksen ohjaaja	1	1			
Ryhmäavustaja	2	2			
Laitoshuoltaja	2	2			
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	11	11	11	11	11
Varhaiskasvatuksen opettaja	4	4	4	4	4
Varhaiskasvatuksen sosionomi				1	1
Lukion rehtori-sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
Yhtenäiskoulun rehtori	1	1	1	1	1
Koulusihteeri	1	1	1		
Perusopetuksen lehtori	5	5	5	3	3
Perusopetuksen ja lukion lehtori	4	4	4	5	6
Opinto-ohjaaja	1	1	1	1	1

Perusopetuksen luokanopettaja	9	9	9	8	7
Esiluokanopettaja	1	1	1	1	1
Erityisluokanopettaja	2	2	2	3	4
Tuntiopettaja, päätoiminen	3	3	3	3	5
Lukion ja perusopetuksen lehtori	3	3	3	4	3
Erityisopettaja perusopetus	1	1	2	2	1
Koulunkäynninohjaaja	7	7	10	10	10
Koulukuraattori	1	1			
Kirjastonjohtaja			1	1	1
Kirjastovirkailija			1	3	3
Kirjastoautonkuljettaja			2		
Nuorten palvelujen koordinaattori				1	1
Nuoriso-ohjaaja				1	1
Nuorisotilaohjaaja	1	1	1		
Nuoriso-ohjaaja (etsivä nuorisotyö)	1	1	1	1	1
Hyvinvointijohtaja				1	1
Tekninen johtaja				1	1
Tekninen päällikkö				1	1
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1	1	1
Ympäristösihteeri	1	1	1		
Ympäristöasiantuntija				1	1
Rakennustarkastaja	2	2	1		
Ympäristötoiminsihteeri	1	1	1		
Johtava rakennustarkastaja			1		
YHTEENSÄ	128	85	87	87	88

Liite nro 4. Rantasalmen kuntastrategia (valtuustokausi 2021-2025)

VISIO 2030 - Rantasalmi 2030:

- Turvallinen arki itsenäisellä Rantasalmella.
- Monipaikkaisuuden mahdollistava digitaalinen ja viihtyisä ympäristö.
- Elävä kunta houkuttelee asukkaita, vierailijoita ja kaupallisia palveluja.
- Luonnonvara-alalla on mahdollisuuksia ennakkoluulottomalle yritystoiminnalle.
- Uusiutuva energiatuotanto merkittävässä roolissa.
- Kehittyvät teollisuus- ja matkailuelinkeinot ovat merkittäviä työllistäjiä kuten Järvisydän, PEL-Tuote Oy yms.
- Määrällisen kasvun tavoittelu on käännetty laadullisen kehityksen suuntaan.
- Monipuoliset ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet.
- Yhteistyötä on vahvistettu sidosryhmien kanssa.
- Yhteisöllisyys, nopea reagointi ja osallistaminen on edelleen hyvällä ja korkealla tasolla.

Rantasalmen kunnan arvot (kunnanvaltuusto 4.7.2024 § 38)

- **Luonnollisesti kestävä** – kestävä kehitys ja luonnonvarojen säilyminen
- **Onnellisesti yhteisöllinen** – yhteisöllisyys on voimavara, joka luo vahvan perustan Rantasalmen menestykselle
- **Idyllisesti elinvoimainen** - nykyaikaiset palvelut ja positiivinen uudistushalukkuus kasvun tukena

STRATEGIA 2025

<i>Päämäärät</i>	<i>Strategiset mittarit</i>	<i>Strategiset avaukset</i>
Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus tapahtumien, kohtaamisten, asumisen ja palvelujen keskipisteenä	Työikäisten määrä (kpl) Tapahtumat Asukastyytyväisyys	Rantapuiston ja torialueen edelleen kehittäminen Nuorten kohtaustilan järjestelyt Kuntalaisten olohuoneen järjestelyt
Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta itsenäisyyden ja tulevaisuusinvestointien turvana	Vuosikate/poistot (%) Investointien tulo-rahoitusosuus (%) Konsernin lainakanta (€/as) Kunnan kiinteistöjen energiankulutus	Organisaation ja palvelu-prosessien uudistaminen muuttuvassa toiminta- ympäristössä Kustannustietoisuuden lisääminen Tuottavuuden parantaminen
Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen erityisesti matkailulinkeinossa ja luonnonvara-alalla	Yritysten nettomäärä (kpl) Työpaikkaomavaraisuus (%) Työllisyysaste (%) Maatalouden EU –tuet (€) Yritysten Investoinnit (€)	Yritys- ja työelämäpalveluiden saatavuus paikkakunnalla turvataan organisaatioiden tulevissa uudistuksissa Työvoiman saatavuutta tehostetaan markkinointi- yhteistyöllä yritysten kanssa Työvoiman tarvittava koulutustaso turvataan tehostetulla yhteistyöllä koulutuslaitosten kanssa Osallistutaan paikkakunnan tietoverkkojen kehittämistä tukeviin rakentamishankkeisiin Alueen saavutettavuudessa painotetaan koulu- ja työmatkaliikenteen sekä tieinfran kunnossapidon turvaamisen lisäksi matkaketjujen parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä Palvelusetelien käytön laajentaminen Lukion matkailulinjan kehittäminen
Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus aineettomana voimavarana	Kunnan sometilien seuraajat (kpl) Kansalaisopiston, kirjaston ja kuntosalin käyttäjämäärät (kpl) Kulttuuri kokoontumiset (lkm.) Aktiiviset yhdistykset (lkm.)	Osallistuvan budjetoinnin hyödyntäminen mm. opintotietelien aikuisten harrastamisen toteuttamisessa Aktiivinen yhteistyö sidosryhmien kanssa